HALEPLİBAHÇE MOZAİKLERİ
MOSAICS

KARACADAĞ KALKINMA AJANSI
Adres: Selahattini Eyyübi Mah. Urfa Bulvarı No: 15/A
21080 Bağlar / DİYARBAKIR
Tel: 0 412 237 12 16-17
Fax: 0 412 237 12 14
Web: www.karacadag.org.tr
E-mail: info@karacadag.org.tr

ŞANLIURFA YATIRIM DESTEK OFİSİ
Adres: Paşabağı Mah. Adalet Cad. No: 9, A Blok, Kat: 4
Haliliye/Şanlıurfa
Tel: 0 414 314 98 03-04
Fax: 0 414 314 98 05
Web: www.investsanliurfa.com
E-mail: urfaydo@karacadag.org.tr

Fotoğraflar: Saner ŞEN
Metin: Neslihan PEKDEMİR
Editörler: Ayşegül ÖZBEK, Işılay ÖZCAN
Çeviri: Annette HANISCH
Bilimsel Danışmanlar: Müslüm ERCAN, Şanlıurfa Müze Müdürü
Nedim DERVİŞOĞLU, Arkeolog
Görsel Danışman: Ebru OKUTAN AKALIN
Grafik-Tasarım/Baskı: KURTULUŞ MATBAASI
Atatürk Bulvarı, Bulvar Pasajı Zemin Kat – ŞANLIURFA
T : 0414 313 65 65 – 313 35 11 **F :** 0414 313 95 95

Bu katalog Karacadağ Kalkınma Ajansı işbirliği ile hazırlanmıştır.
2015

KARACADAĞ DEVELOPMENT AGENCY
Address: Selahattini Eyyübi Mah. Urfa Bulvarı No: 15/A
21080 Bağlar - Diyarbakır / TURKEY
Phone : +90 412 237 12 16-17
Fax: +90 412 237 12 14
Web: www.karacadag.org.tr
E-mail: info@karacadag.org.tr

ŞANLIURFA INVESTMENT SUPPORT OFFICE
Adres: Paşabağı Mah. Adalet Cad. No: 9, A Blok, Kat: 4
Haliliye - Şanlıurfa / TURKEY
Phone : +90 414 314 98 03-04
Fax : +90 414 314 98 05
Web: www.investsanliurfa.com
E-mail: urfaydo@karacadag.org.tr

Photographs : Saner ŞEN
Text : Neslihan PEKDEMİR
Editors : Ayşegül ÖZBEK, Işılay ÖZCAN
Translation : Annette HANISCH
Scientific Advisors : Müslüm ERCAN, Şanlıurfa Museum Director
Nedim DERVİŞOĞLU, Archaeologist
Visual Advisor : Ebru OKUTAN AKALIN
Graphics-Design/Printing : KURTULUŞ PRINTING PRESS
Atatürk Bulvarı, Bulvar Pasajı Zemin Kat – Şanlıurfa / TURKEY
Phone : +90 414 313 65 65 – 313 35 11 **Fax :** +90 414 313 95 95

This brochure was jointly prepared by the
Karacadağ Development Agency and the Directorate of Şanlıurfa Museum.
2015

KARACADAĞ
KALKINMA AJANSI • DEVELOPMENT AGENCY

ŞANLIURFA MÜZESİ
MÜDÜRLÜĞÜ

ÖNSÖZ

Tarihte Seleukoslar adıyla anılan krallık, MÖ 301 yılında bugün Şanlıurfa'nın kurulu olduğu coğrafyayı ele geçirdiğinde bu topraklara "Edessa" adı uygun görülmüştü. Sonraki yüzyıllarda Edessa, yönetimsel olarak el değiştirse de yaklaşık MS 250 yılına kadar kültür, sanat, mimari alanlarında görkemli günlerini sürdürdü. Bu zenginliğin ne kadar eskiye uzandığı henüz kesin olarak bilinmese de Göbeklitepe ve Balıklıgöl'ün hemen yanı başındaki Yeni Mahalle Höyüğü; Şanlıurfa'nın, kadim ve zengin geçmişinin Neolitik çağın başlarına kadar uzandığını gözler önüne serdi. Şanlıurfa'nın göbeğinde 2006 yılında yürütülen bir altyapı çalışması esnasında tesadüfen keşfedilen Haleplibahçe Mozaikleri ise dünya üzerinde örneği az görülen bu kültür-sanat zenginliğini daha üst seviyeye taşıdı ve tüm gözleri yeniden Şanlıurfa'ya çevirdi.

Edessa Mozaikleri, İstanbul Büyük Saray Mozaikleri ile Osrhoene Krallığı sınırları içinde yer alan Halep'in hemen kuzeydoğusunda konumlanan ve MS 6. yüzyılın ilk yarısına tarihlenen Sarrin'deki mitolojik konulu mozaiklerle benzerlikler gösterir. Sarrin Mozaiği; Doğu Roma mozaik sanatı örneği olarak kabul görürken, Hıristiyanlığın tek tanrılı din olarak etkin yaygınlık gösterdiği dönemde mitolojik içeriğe sahip olması ile Carrhae adıyla bilinen (bugünkü Harran) yerleşimdeki çok tanrılı din taraftarları ile ilişkilendirilir. Edessa'da Osrhoene Krallığı döneminde yapılan mozaiklerde Süryanice karakterler görülürken, Doğu Roma İmparatorluğu döneminde yapıldığı düşünülen Haleplibahçe Mozaikleri'nde ise Grek mitolojisi ve alfabesi karşımıza çıkar. Bugüne kadar yapılmış arkeolojik çalışmalar ışığında Şanlıurfa mozaik tarihi, Osrhoene Krallığı dönemine ait Süryani karakterli mozaikler ile Doğu Roma İmparatorluğu dönemine ait Grek mitolojisinden esinlenmiş örnekler ile tanımlanır. Yapıldığı dönem için de ilgi çekici sıfatını hak eden bir yapının tabanını süsleyen Haleplibahçe Mozaikleri, teknik detaylarının yanı sıra, tarih boyu pek çok sanat eserine ilham kaynağı olmuş hikâyelere de odaklanarak; Troya Savaşı'nın ünlü kahramanı Akhilleus'un hayatına ve savaşçı Amazon kraliçelerinin gizemine doğru bir yolculuk sunuyor.

Elinizde tutmuş olduğunuz bu katalog, yapılan arkeolojik yayınlara ek olarak; sadece bilim çevrelerini değil; tarihe, kültüre ve sanata değer veren, merak eden herkesi bu heyecan verici keşifle buluşturması amacıyla hazırlandı.

Başka dünyaları hayal etmede sizlere rehberlik etmesi dileğiyle...

KARACADAĞ KALKINMA AJANSI

FOREWORD

When the region known today as Şanlıurfa became part of the Seleucid Kingdom in 301BC, it was given the name "Edessa". For several centuries, until the year 250AD, Edessa continued to shine in the areas of culture, art and architecture, despite changes in government. Although it is not yet certain how far back this golden age stretches, the discoveries at Göbeklitepe and Yeni Mahalle Höyüğü by the Pool of Abraham show that this rich and ancient past stretches back to the beginning of the Neolithic age. In 2006, during construction work in the centre of Şanlıurfa, the Haleplibahçe Mosaics were discovered by chance, raising this rarely-seen cultural-artistic magnificence to an even higher level, and turning the eyes of the world towards Şanlıurfa.

The Edessa Mosaics show similarities to the Great Palace Mosaics in Istanbul and other mosaics found within the borders of the ancient Osrhoene Kingdom, in particular the mythology-themed mosaics dating from the first half of the 6th century at Sarrin, northeast of Aleppo. As the Sarrin Mosaics are accepted as an example of Eastern Roman mosaic art, in an age where Christian monotheism was widely seen, the mythological content of the mosaics must be linked to the polytheistic believers of the ancient settlement of Carrhae (today's Harran). While the mosaics created in Edessa during the time of the Osrhoene Kingdom use Syriac characters, those in the Haleplibahçe Mosaics, believed to date from the time of the Eastern Roman Empire, are from the Greek alphabet. In the light of all archaeological research to date, we can describe the Şanlıurfa mosaics as examples of works that were inspired by both mosaics from the time of the Osrhoene Kingdom that used Syriac characters and also by Greek mythology-themed mosaics from the time of the Eastern Roman Empire. The Haleplibahçe Mosaics which once graced the floors of a building were certainly works of great interest in their time. Besides their technical mastery, they also offer to tell the stories that have inspired countless works of art throughout history; the life of the famous Trojan War hero, Achilles, and the enigma of the Amazon warrior queens.

This catalogue that you hold in your hands is an addition to the archaeological publications; its purpose is to introduce this exciting discovery to not just scientific circles, but also to everyone who values history, culture and art, and to those who are simply curious.

May it guide your imagination as you journey to another world...

KARACADAĞ DEVELOPMENT AGENCY

HALEPLİBAHÇE MOZAİKLERİ
MOSAICS

Hikâye Başlarken
The Story Begins

Haleplibahçe kazılarının başladığı yıl bulunan ilk mozaiklerden biri, daha sonra "Edessa Güzeli" olarak anılacak bu mask figürüydü.

The first year of the Haleplibahçe excavation; one of the first mosaics discovered was this mask figure, later dubbed the "Edessa Beauty".

"Batı tarafından yani baharat, kıymetli taşlar, muslin (Musul işi kumaş), Hindistan ve Çin ipeği peşinde yollara koyulan kervanların, Roma dönemi Bizans'ının piyade taburlarının, hacıların ve öğrencilerin izledikleri yoldan Urfa'ya gelen yolcu; şehre birkaç mil yaklaşıncaya kadar kendisini bekleyen manzara hakkında fazla bir fikre sahip değildir. Sonra kıvrıla kıvrıla giden yol biter. Kıraç kahverengi tepeler yerlerini ağaçlara ve meyve bahçelerine bırakırlar ve güneyde, göz alabildiği kadar uzakta Harran Ovası'nın ekin tarlaları uzanır. Birdenbire Urfa'nın yeni yerleşim bölgelerinin beyaz küp şeklindeki evleri göze çarpar. En sonunda uzakta tüm bölgeye hakim bir noktada Roma döneminden kalma içkalenin üzerinde korint başlıklı iki zarif sütun kendini gösterir"…

J.B. Segal 1970'lerde basılan "Kutsanmış Şehir: Edessa" kitabında böyle anlatmaya başlar Urfa'yı. Modern inşaatların azımsanamaz sayısını ekleyerek Segal'in tarifine bugün de katılabiliriz.

"The traveller approaching Urfa from the west - along the route taken by caravans in quest of the spices, the gems, and the muslin and silk of India and China, by the cohorts of Roman Byzantium, by pilgrims and students - has little inkling of the prospect that awaits him until he is a few miles from the city. Then the winding road falls sharply; the barren brown hills give way to trees and orchards, and beyond to the south, as far as the eye can see, stretch the cornfields of the plain of Harran. Suddenly, the white cubes of the new housing estates of Urfa come into sight. And finally, far away, two slender columns crowned by Corinthian capitals appear on the crest of the citadel mount, towering over the countryside, a lonely relic of the Roman period"…

This is J.B.Segal's introduction to Urfa in his 1970 book, "Edessa: The Blessed City". If we add to this the countless modern buildings, Segal's description is still valid today.

Çünkü, kökeni çok eskiye uzanan efsanelerin anlatıldığı bu şehirde hem her şey değişmiştir hem de pek çok şey aynı kalmıştır.

O iki zarif sütunun gölgesinde; Balıklıgöl civarında, söylenceler anlatılmaya devam eder. Kimi tarihçiler tarafından; Basra Körfezi'nden başlayıp Nil Deltası'na uzanan, Fırat ve Dicle nehirlerini sulayarak Güneydoğu Anadolu Bölgesini kapsayan bu topraklar "Bereketli Hilâl" olarak adlandırılıyordu. Bu tarifin merkezinde konumlanan, semâvi dinlerin doğum yeri Urfa'nın efsanelerle bezenmesi kadar doğal ne olabilirdi ki?..

Ancak bugünden yedi sekiz yıl önce 2006 yılında hikâye daha da dallanıp budaklandı. Yüzyıllardır çehresini korumuş kentte bu sefer bir iş makinesi henüz hakkında çok konuşulmamış, anlatılmaya başlanmamış başka efsaneleri ortaya çıkaracaktı. Görmezden gelinemeyecek bir ustalığa ve işçiliğe sahip, bir araya getirilmiş milyonlarca minicik taş gün ışığına çıkmak istiyordu.

The roots of legends surrounding this city stretch deep back in time, and it has become a place where many things have changed, but also where many things have stayed exactly the same.

In the shadow of those two slender columns, around the Pool of Abraham, stories continue to be told. The land that encompasses the Southeast Anatolian Region and stretches from the Persian Gulf to the Nile Delta was named the "Fertile Crescent" by some historians due to it being fed by the waters of the Euphrates and Tigris rivers. It is only natural that Urfa, the centre of this land and the birthplace of the Semitic religions, should be steeped in legend.

However, in 2006, another story came to light. For centuries, the city has protected its historic character and appearance from building work, but on this occasion some construction workers uncovered different legends that, until then, had not been much discussed or spoken about. Millions of tiny stone mosaic pieces, displaying a craftsmanship that was impossible to ignore, had waited patiently for daylight to appear.

Haleplibahçe kazılarından.
Excavation at Haleplibahçe.

Şanlıurfa Arkeoloji Müzesi ve Haleplibahçe Mozaik Müzesi.
Şanlıurfa Museum of Archaeology and Haleplibahçe Mosaic Museum.

Artık zamanı gelmişti. Hiçbir gerçeğin sır olarak kalamayacağı bir kez daha gözler önüne serilecekti. Tonlarca toprağın altında tutsak kalmış savaşçı Amazon kraliçeleri ve diğer kahramanlar halen yaşamaya devam ettiklerini, dünyaya hatırlatmak istiyorlardı. Az ötede 17 kilometre uzaklıktaki Göbeklitepe'nin keşfinden sonra insanlığın bilindiği zannedilen tarihi bir kez daha Urfa'nın gizli hazineleriyle sarsılacaktı.

Aynı gün, Balıklıgöl'ün hemen yanı başında, belki de şu anda içinde bulunduğunuz yerde; döşemesindeki mozaiklerle yüzyıllarca geriye doğru giden, modern tavanıyla göğe yükselen bu müzenin kapladığı alanda başka bir keşfin heyecanı etrafı saracaktı. Belki aynı anda Kale civarında veya çarşıda sıradan bir Urfa günü yaşanmaya devam edecekti: Turistlere Nemrut ile İbrahim Peygamberin söylencesi anlatılacaktı. Hareket, renkler, kokular, dualar herkesi etkisi altına almış olacaktı…

At last the time had come. Once again, it demonstrates that no truth can remain a secret forever. Trapped under tons of earth for years, the warrior Amazon princesses and the other heroes wanted to remind the world that they are still living. As with the discovery at Göbeklitepe 17 km away, the history we thought we knew, was about to be shattered by the hidden treasures of Urfa.

On the same day, right beside the Pool of Abraham, and possibly where you find yourself right now, there was no doubt a growing excitement that another discovery had been made in the grounds of this museum, with its floor mosaics dating back centuries and its modern ceiling reaching for the heavens. Around the castle or the market it was probably a normal day in Urfa; tourists being told the stories about Nimrod and the prophet Abraham, everyone being affected by the noise, colours, smells and prayers.

Kaynağı ile ilgili pek çok farklı görüş olsa da uzunca bir dönem “Edessa” adıyla anılan bugünün Şanlıurfa’sı sadece söylencelerle değil, üzerinde yaşanmasına yer açtığı gerçek hikâyeleriyle de ne kadar büyüleyici olduğunu her yeni keşifle biraz daha anlatıyor. Biz de size onlardan birini anlatacağız. Yaklaşık 1500 yıl önce yer döşemesi olarak bir mekânı süslemiş mozaikler yol göstericimiz olacak. Takvimde biraz daha geriye gidip, bugüne ulaşamamış duvarlardan ve ardındaki yaşamdan başlayacağız...

There are many different views about the source of the legends of the city, known for a long time as “Edessa”, but with each new discovery we see just how enthralling even true stories about today’s Şanlıurfa are. We would like to tell you one of those stories now. Our lodestar will be some mosaics that decorated the floor of a building nearly 1500 years ago, but we need to go back a little further in time, and start with a life that took place behind walls that are no longer standing.

Haleplibahçe kazılarının simgesi haline gelen ve 'Edessa Güzeli' adıyla bilinen mask tasviri.

The mask image known as the "Edessa Beauty", which has become the symbol of the Haleplibahçe site.

Haleplibahçe Mozaiklerinin usta ve ince işçiliğini gözler önüne seren bordür detaylarından biri.

An example from one of the borders displaying the skilled workmanship and intricate detail of the Haleplibahçe Mosaics.

Kırsal yaşam sahnelerinin işlendiği bordür detayı.
From a border depicting scenes of country life.

Sıradan bir gün...

Bu mozaik döşemeli lüks sarayın ardında hayat tüm sıradanlığı ve sıkışıklığıyla devam ediyordu. Her zamanki gibi erkenden başlamıştı gün. Sokaklar gürültülü, insanlar hareket halindeydi. Güneş etrafı yakıp kavurmadan evvel gündelik işler halledilmeliydi. Çarşıya mal taşıyanlar, tüccarlar, zanaatkârlar; döşeme taşları üzerinde patırtı çıkaran yük hayvanları şehirdeki sese dahil oluyorlardı.

En iyisi sözü o vakitleri yaşamış birine, ozan Martialis'e bırakalım; o aktarsın nasıl geçerdi bir Romalının saatleri:

"*İlk saat ve ikincisi sabah ziyaretlerinde yorgun düşürür himaye edilenleri,*

Üçüncü saat dalavereci avukatlar için hareketlidir,

Beşinciye kadar Roma çeşitli işlerle geçirir zamanı,

Altıncı saat ağır bir sessizlik getirir, her şeyi durdurur yedincide,

Just another day...

Behind the walls of this luxury palace adorned with mosaics, a busy, routine life continued. As always the day started early. The streets were noisy, people were moving about. Daily chores had to be completed before the sun started beating down. The clatter on the cobblestones of the draught animals carrying goods to market for merchants and craftsmen added to the general noise of the city.

As someone who lived during those times, we'll let the poet Martial describe a typical day in the city for the Romans:

"*The first and second hours of the day exhaust the clients who pay their morning respects to their patrons;*

The third exercises the lungs of the advocates;

Until the fifth, Rome employs herself in various occupations;

The sixth brings rest to the fatigued; the seventh brings labours to an end;

Sekizinci ve dokuzuncu saat davet eder bizi, yemek divanlarının üzerine yığılmış yastıklara gömülmeye: Onuncu benim karalamalarımın saati, Euphemus..."

Roma İmparatorluğu ikiye ayrılıp batıdaki topraklar beşinci yüzyılda tarih sayfalarına gömülürken doğuda kiliseler, lüks konutlar inşa ediliyor, altyapı ve kanalizasyon sistemleri kuruluyor; villalar, hamamlar yaptırılıyor, ziyafetler veriliyor, ticaret alabildiğine canlılığıyla sınırları aşıyordu. Gündelik yaşamda sınıfsal ayrımları ekonomi belirliyor; giyim kuşamdan yeme ve eğlence anlayışına her şeye, ceplerdeki imparatorluk sikkeleri karar veriyordu. O dönemde çekilmiş bir film izliyor olsaydık sıradan bir Roma gününde neler görüyor olurduk? Sabah, öğleden sonra ve akşam gibi üç bölüme ayrılabilecek böyle bir filmde sabahın erken saatlerinde mutfakta telaşlı bir koşuşturmacayı izlerdik.

The eighth suffices for the games of the oil wrestlers; the ninth bids us crush the piled-up cushions at table; The tenth is the hour for my writings, Euphemus."

When the Roman Empire was divided, the western territories eventually disappeared from the history books in the 5th century; but in the east, churches and luxury residences were constructed, infrastructure and sanitation systems were established, villas and baths were built, feasts were given, and trade and commerce expanded at an exponential rate. In daily life, class boundaries were determined by financial power; from clothing to food and entertainment, everything was decided by the number of coins in a person's pocket. If we were to watch a film made in those times, what would we see as a typical Roman day? If the film were divided into three parts consisting of morning, afternoon and evening, the early morning section would show a bustling hive of activity in the kitchen.

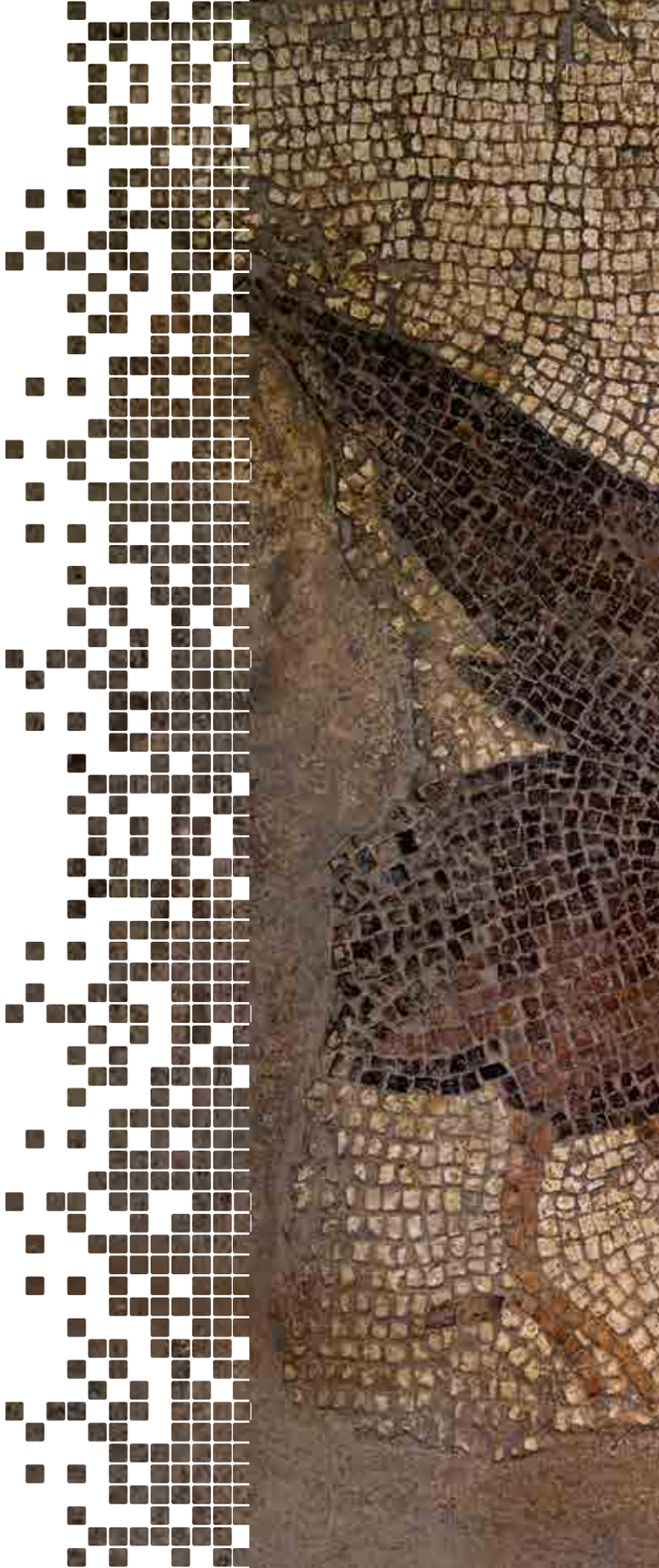

Bordür bezemelerinde yer alan anne ördek ve yavruları.
A mother duck and ducklings in the border pattern.

Saz çalan sakallı erkek ve onu dinleyen at figürü.
A bearded man playing the lute and horse listening to him.

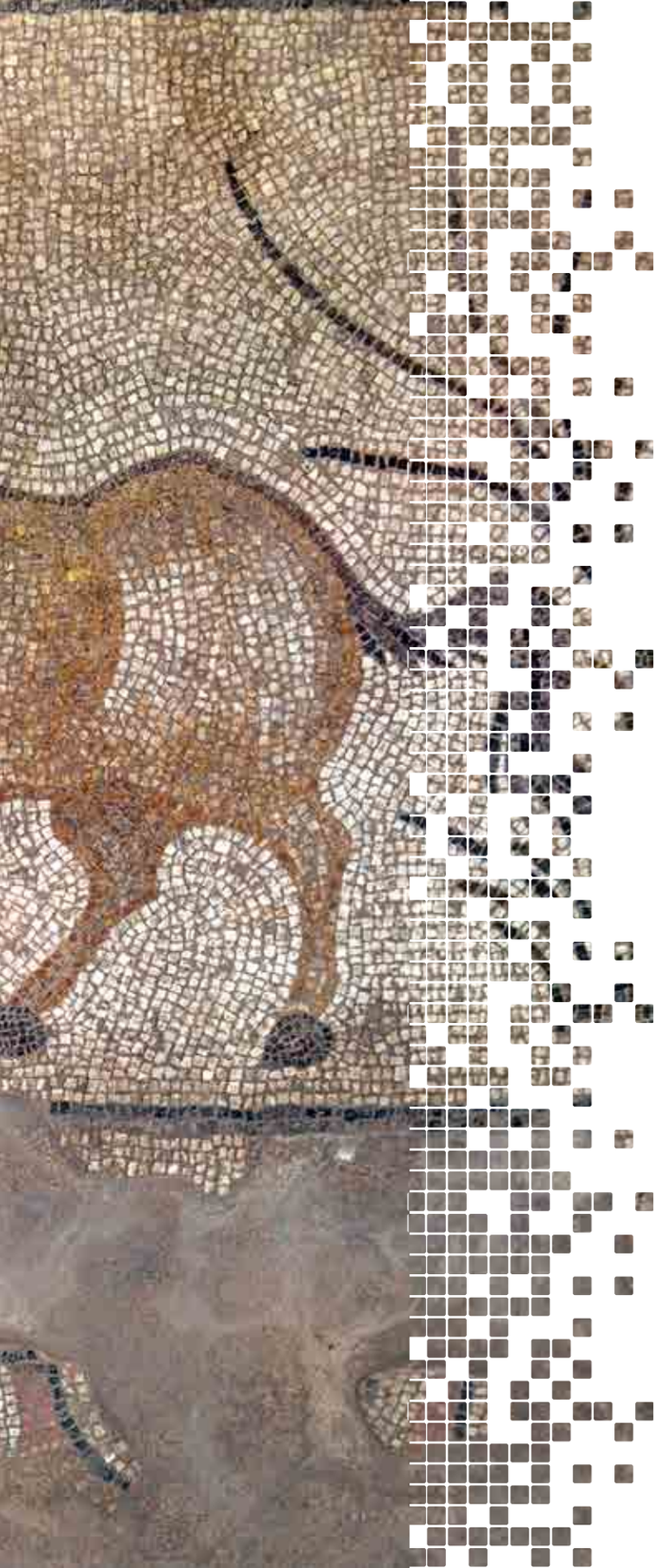

Evlerin genç sakinleri şafak vakti eğitim için okullarına giderdi. Kahvaltı çok üzerinde durulan bir öğün değildi belki ama akşam saatlerinde konuklara sunulacak pek çok yemeğin hazırlanması özen ve zaman gerektirirdi. Bu, lüks konutlarda çalışanların zamanının büyük kısmı mutfakta geçecek demekti.

Ozan Martialis'in "*ilk saat ve ikincisi*" diye tarif ettiği gibi sabahın en ilginç etkinliği belki de girişinde "*cave canem*" (dikkat köpek var) yazılı bir villanın çalışma odasında gerçekleşen kabul töreniydi. Bu odanın duvarlarını parşömen ruloları ya da *kodeks* denilen kitaplar dolduruyor olabilirdi, zeminini mozaikler süslerdi. Yasal veya maddi konularda yardım ya da en kötü ihtimalle akşam yemeği daveti almak için gelen sabah ziyaretçileri avlulardan geçip, tabanı mozaikler, duvarları resimler ve maskelerle, dekorasyonu mobilyalar ve heykellerle süslü bir yapının içinde yürürdü.

We would see the younger members of the household setting off for school at dawn. Breakfast was not a particularly important meal but in the evening many dishes were offered to the household members, requiring much more time and effort. This meant that for those working in luxury residences, most of the day was spent in the kitchen.

The most interesting activity of the morning was the levee (*salutatio*) as described by the poet Martial in his "*first and second hours*". This would take place in the office or study of a villa, perhaps with the sign "*cave canem*" (beware of the dog) at its entrance. The walls of this room might have been lined with parchment scrolls or books called *codices* and the floors would be embellished with mosaics. The morning visitors would arrive to get help with legal or financial issues, or even to secure an invitation for evening dinner. They would walk through the atrium with its mosaic floor and walls adorned with paintings and theatrical masks into the furnished building strewn with statues.

Güneş, su ya da kum saati mekânların zaman ölçerleriydi. Süs havuzları, sütunlarla çevrili geçitler, kabul salonları, dinlenme ve çalışma odaları bu yapıların ana bölümleriydi. Konutun hâmisi yeterince zenginse bu zarafet ve zevk içindeki yaşama hamamın dinginliği eklenirdi. Haleplibahçe'deki ana binanın hemen yanı başındaki hamam kalıntısı gibi…

Peki bu insanlar ne yer, ne içer, nasıl giyinirlerdi?

O yıllarda kıyafetler toplumsal statüyü de yansıtırdı. Tunik, pelerin ve büyük kumaşlardan kıvrımlar oluşturularak yapılan giysiler genel tercihlerdi. Zengini fakirden kumaşların renkleri, kaliteleri, aksesuarları ayırt ederdi. Özel bir terzilik becerisi gerektirmeyen sade kumaşlar bordürleriyle ve üzerlerine giyilen diğer elbiselerle tamamlanırdı. Kış aylarında yün tercih edilen bir malzemeydi ve kadınlar erkeklere oranla çok daha renkli ve zengin bir gardıroba sahipti.

The household would use sundials, water clocks and sandglasses to keep track of time. Decorative pools, columned passageways, reception rooms, sitting rooms and studies were the main features of these buildings. If the patron of the house was rich enough, a relaxing *hamam* may have been added to this life of elegance and indulgence. Just like the ruined *hamam* which lies adjacent to the main Haleplibahçe building.

So what would these people eat and drink? What would they wear?

In those days, clothes reflected a person's social status. There was a general preference for tunics, mantles and togas made from wrapping a large piece of cloth around the body. The colour and quality of the cloth, and the accessories, distinguished the rich from the poor. The plain pieces of cloth, which required no special tailoring skills, were finished with different borders and edgings and were complemented by other clothes worn over the top. Wool was the preferred fabric during the winter months. Compared to the men, the women owned a much more colourful and varied wardrobe.

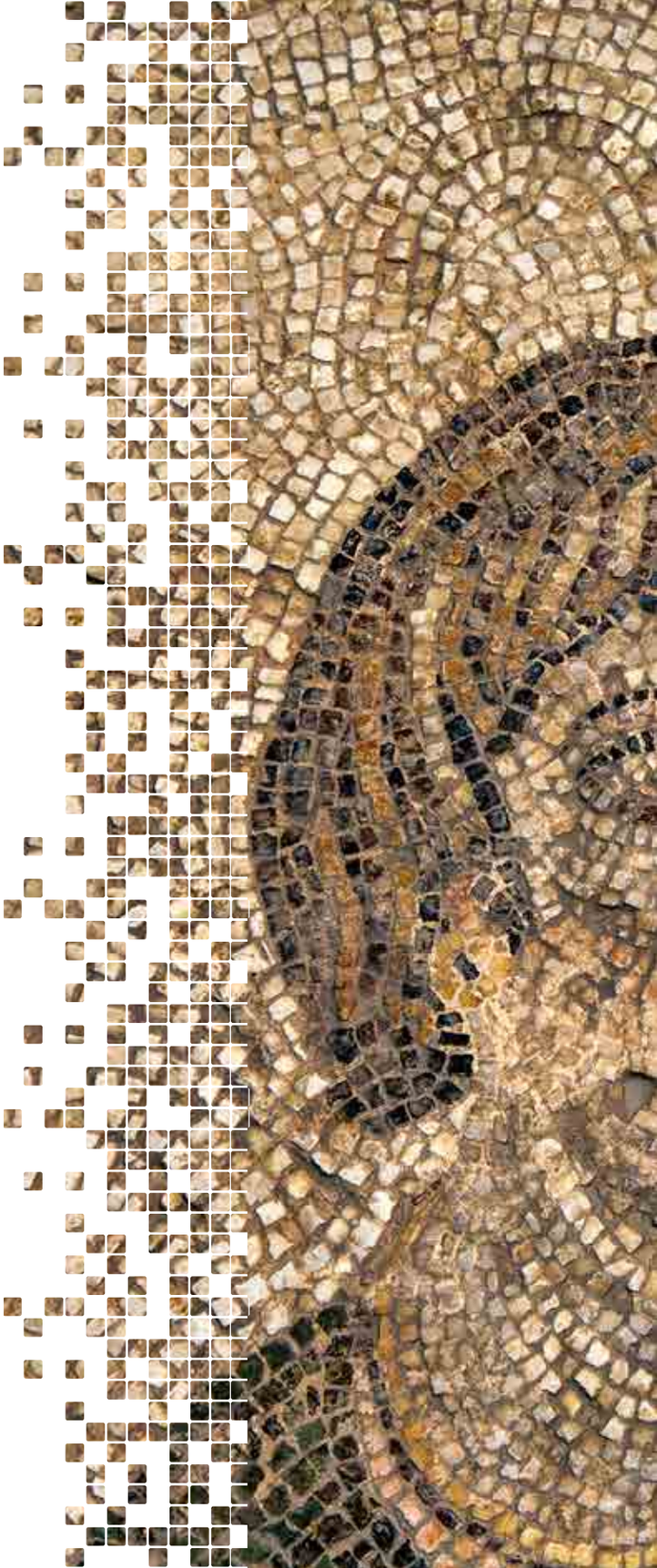

Troya Savaşı kahramanı Akhilleus'un annesi Thetis ve dadısının yer aldığı bu detayda işlenmiş olan mücevher, saç toplama biçimi ve kıyafet seçimi mozaiklerin yapıldıkları dönem hakkında fikir veriyor.

The jewellery, hair styles and costumes in this depiction of the hero of the Trojan War, Achilles, and his mother Thetis and nanny, tell us something about the period in which the mosaics were made.

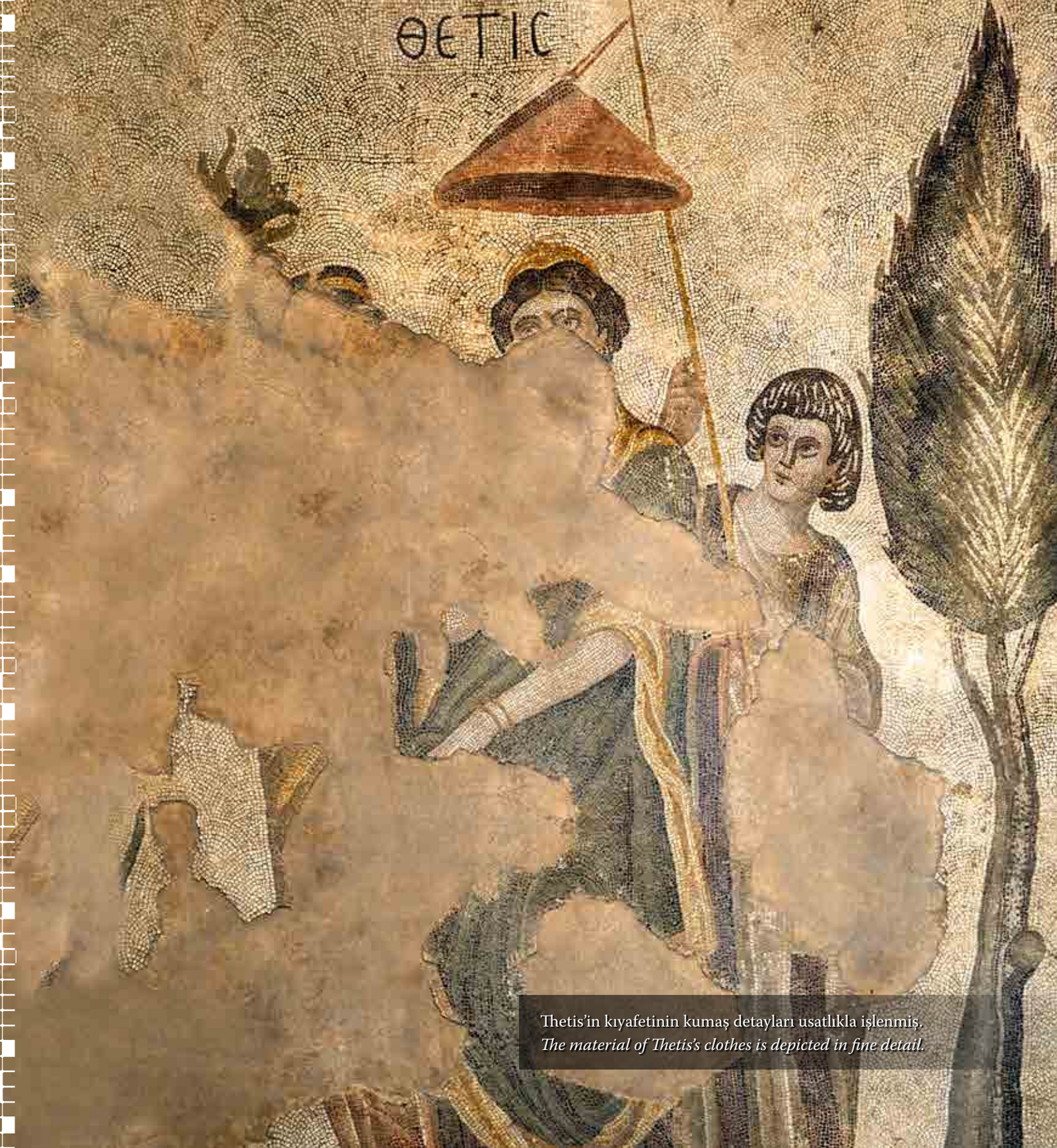

Thetis'in kıyafetinin kumaş detayları usatlıkla işlenmiş.
The material of Thetis's clothes is depicted in fine detail.

Kumaşlar doğal boyalarla renklendirilip, çamaşırhanelerde çeşitli işlemlerden geçirilerek hazır hale getirilirdi. Çocuklar bakıcılarıyla birlikte okula gönderildikten, evin sahibi bürokratik veya benzeri işleri için dışarı çıktıktan ya da çalışma odalarına çekildikten sonra erken saatlerde uyanması gerekmeyen evin hanımının hazırlıkları da başlamış olurdu.

Özgür ya da köle pek çok Romalı kadın için gün kısa bir yıkanma ile başlar, giyinilir, saçlar toplanır ve ev işlerine başlanırdı. Kendisini bir *ornatriks*in yani makyaj ve kuaför sanatçısının ellerine teslim eden bir Romalı hanımefendinin ortadan ayrılmış saçı topuzla toplanır, bir ağ ile dağılması önlenir ve file ya da diadem ile süslenirdi. Makyaj, zenginlerin konutlarında hatırı sayılır bir zaman dilimi demekti. Taraklar, aynalar, parfüm şişeleri, boya spatulaları ve tokalar yatak odalarının sihirli parçalarıydılar.

The cloth was coloured using natural dyes, and then was put through several processes in the laundry until the finished item was produced. When the children had been sent off to school with their nursemaids, and the patron of the house had left to tend to bureaucratic issues or had retired to the study, the lady of the house, who had no need to rise early, would begin her preparations for the day.

For most Roman women, whether a slave or free, the day would start with a quick bathe. After getting dressed and doing their hair, they would start on any tasks required for running the house. Roman women who could procure the services of an *ornatrix* (a hairdresser and makeup artist) would have their hair styled with a parting down the middle, the hair secured in a bun on the head, and a net to prevent the style collapsing. This would be ornamented with a diadem or a *vitta* (headband). Makeup took up a substantial amount of time in the households of the rich. Combs, mirrors, perfume bottles, hairclips and cosmetic dye spatulas were magical components of the bedroom.

Akşamdan yüze dinlendirici bir maske uygulamak gerekirdi. Dövülmüş tohumlar, bal ve tahıldan yapılmış yüz maskelerinin temizlenmesinin ardından makyaj kısmına geçilirdi. Yağlardan hazırlanmış fondötenler, aşı boyası ya da şarap çökeltisinden yapılma rujlar, safran ve külle harmanlanmış göz farları, kandil isinden maskara ve kurumdan kaş kalemi Romalı kadınların yüzlerini süslerlerdi. Sonrasında günün mücevherini seçmek gerekirdi. Mısır'dan getirtilmiş doğal kristaller, kakma değerli taş ya da belki mücevherlerin en değerlisi olan inci olabilirdi herhangi bir günün takısı. Bilezik, kolye, saç süsleri veya bir tür süslü iğne olan fibulalar takılacaktı ve hazır olunca çarşıya yürüyerek, belki de tahtırevanla gidilecekti...

Aynı esnada çarşıda peynirciler, dericiler, gümüş ustaları, manavlar, kuyumcular, fırıncılar, marangozlar, kasaplar, balıkçılar günün hareketini arttırıyor olacaklardı. Evlerinde hizmetlileri ya da akar suya sahip olmayanlar ise fırıncılarda ya da çeşme ve kuyuların başında alacaktı soluğu; dedikodular, randevulaşmalar alıp başını gidecekti.

At night a relaxing facemask made from ground seeds, honey and oats would be applied. Once this was washed off, the makeup process would start. Oil-based foundations, rouges made from ochre or wine lees, eye shadow made from a blend of saffron and ash, mascara made from lampblack, and eye brow pencils made from soot were all used to paint a Roman woman's face. Then it was time to choose the day's jewellery. This could be natural crystals from Egypt, inlaid gemstones, or even the most valuable piece of jewellery, pearls. Once the bracelets, necklaces, hair decorations, and *fibulae* (a kind of decorative brooch or pin) were in place, the lady of the house would set off for the market place, either on foot or in a litter...

By this time the cheesemakers, leatherworkers, silversmiths, greengrocers, jewellers, bakers, carpenters, butchers and fishmongers would all be contributing to the general activity in the market place. Those without servants or without running water would gather at the bakers or by the fountains and springs, resting, meeting friends and gossiping.

Roma dönemi hayatını hayal edebilmek için kader tanrıçaları Moira'ların saç, makyaj ve takı stillerine daha dikkatle bakılabilir.

To imagine life in the Roman period, we need only look at the style of the hair, makeup and jewellery of the Moirai, the goddesses of fate..

Bordür detayı: Eros figürü.
Border detail: Eros Figure.

Zaman gün ortasına geldiğinde öğle yemeği buğday veya arpa ekmeği, et, balık veya sebze, salata ile geçiştirilirdi. Martialis'in programına göre siesta zamanı gelmişti artık. Günün en keyifli saatlerini geçirmek için zengin ya da fakir herkes tek bir yere koşmayı seçerdi. Canlı bir sosyalleşme alanı olan hamamlar yavaştan dolmaya başlardı. Bu özel ya da umumi bir hamam olabilirdi. Çok küçük ya da bir mimarlık harikası da. Yakınlarında bir egzersiz sahası olan *palaestra*sı ya da oyun oynanabilecek alanları da olacaktı belki.

Akşam olduğunda Roma sosyal yaşamının odak noktası olan yemekler, sohbetler, eğlencenin zamanı gelmiş demekti artık. Evin sahipleri akşam yemeği daveti için adet olduğu üzere güzelce giyinmeye başlarlardı. Konuklara oldukça şatafatlı veya sade bir menü sunulabilirdi.

In the middle of the day, lunch would consist of wheat or barley bread, meat, fish, vegetables and salad. According to Martial's daily programme it would now be time for siesta. Rich or poor, everyone would now hurry to the same place, the *hamam,* to while away the most enjoyable hours of the day. Being a popular and lively social destination, the *hamam* would soon be full. This could be a private or a public *hamam,* a small building or a grand architectural work. Nearby, there would possibly be an exercise area, known as a *palaestra*, or a games field.

Evening would signal the start of the focal point of Roman social life; dinner, discussion and entertainment. As it was the custom for homeowners to invite guests for dinner, dressing up for the occasion was usual. Guests could be offered a sumptuous feast or a simple meal.

Baklagiller, sebzeler, soslar, etler, balıklar, börekler, pastalar sofradaki yerini mutlaka almış olurdu. Baharatlarla marine edilmiş kebaplar bugünün Urfa'sında olduğu gibi vazgeçilmezlerdendi. Kandiller ortamı aydınlatacak, mangallar biraz olsun ısıtacaktı. İlerleyen saatlerde kahkahalar, akrobatlar, müzik, okuma dinletileri veya dansözler mekânları şenlendirecekti. Ve gece, yine nerede yaşadığınıza, kim olduğunuza bağlı olarak daha da renklenecek veya karanlık arka sokaklardaki bir konutta sona erecekti. Bugün sadece taban mozaiklerini gördüğümüz bu yapı da yüzyıllar evvel böyle ziyafetlere sahne oluyor, mozaikleri görenleri kendine hayran bırakıyor, üzerinde saatlerce konuşmaya davet ediyordu belki.

Pulses, vegetables, sauces, meats, fish, pastries and cakes would certainly be on the menu. As in Urfa today, kebabs marinaded in spices were an essential addition to the meal. Oil lamps illuminated the rooms and braziers provided some heating. As the evening progressed, guests were entertained by laughter, acrobats, music, readings and dancers. In Roman times, your social status dictated where you lived and so this determined whether you ended the night in a dark back street or in an even more colourful residence. Today only the floor mosaics of this Roman residence remain, but centuries ago the building would have been privy to feasts as described here. Maybe back then the mosaics would have enchanted those who saw them, eliciting hours of discussion.

Kırsal hayattan sahneler Haleplibahçe Mozaik Müzesi'ndeki odaların bordürlerini süsleyen hakim konulardan.

Detail from a border corner; the colour transitions and deployment of the mosaic pieces indicate a high level of craftsmanship.

Köşe bordüründen detay; renk geçişleri ve mozaik parçalarının kullanımı ile gelişmiş bir zanaatkarlığı işaret ediyor.

Detail from a border corner; the colour transitions and deployment of the mosaic pieces indicate a high level of craftsmanship.

Bordür detaylarından bir başkası.
Another border detail.

Homerus'un Dünyası...

Bugüne dek yapılmış araştırmalar gösteriyor ki, Eski Yunan ve Roma dönemlerinde hayattan haz almak bir yaşam tarzıydı. Antik devrin Olympos Dağı'nda nektar içip ambrosia yiyen, tatlı konuşmalar eşliğinde şölenler yapıp Apollon ve Mousa'ların çalgılarıyla şenlenen tanrı ve tanrıçalar gibi bu kültürlerde de iyi vakit geçirmek önemliydi. Konukseverlik, buralara çok eskiden yerleşmiş bir gelenekti. İnsanların vakit geçirdiği, konukların ağırlandığı yapılar için üretilmiş eserlerin değeri yadsınamazdı. Sanatçılar, toplumun ve devletin gözünde büyük saygı görürlerdi. Köleyken mozaik sanatçısı olan ve zenginliğe ulaşan pek çok örneğin tarihsel kanıtları bugüne dahi ulaşmıştı.

Mozaikler, kökeni çok eskiye uzanan sanatsal üretimlerden biri olarak tarihin resimli belgeleri gibiydiler. Tıpkı bir halı gibi mekânları süsleyen mozaik eserlerin hem yüksek maliyeti hem de teknik açıdan hayli zor olması, onları daha değerli kılıyordu. İşlenen konuları özenle seçmek gerekiyordu.

The World of Homer

So far, research has shown us that life in the Ancient Greek and Roman times was an indulgent, hedonistic life. It was of cultural importance in these ancient times to generally enjoy life like the gods and goddesses on Mount Olympus drinking nectar, eating ambrosia, and being entertained by the music of Apollo and his Muses. Hospitality was a tradition that had long been followed in these parts. The importance and value of the works of art that were created for these residences, where people spent their days and where guests were entertained, can not be denied. Artists were greatly respected by both the state and the people. Historical evidence shows that many slave mosaic artists became very rich through their art.

Mosaics are among those artistic products whose roots stretch far back in time and they were considered to be illustrated historical documents. Just as with carpets, the high cost and the considerable technical difficulty of producing mosaics made them valuable works of art with which to adorn a room. It was necessary to choose the subject matter of the mosaic carefully.

Bebek Akhilleus ve dadısı.
The baby Achilles and his nanny.

Zamanla dilden dile anlatılan efsanelerin resimsel ifadeleri yapıları süslemeye başladı. Uzun ömürlü malzemelerin kullanılması bu resimsel öyküleri bugüne dek taşıdı.

Ve sözü, bir devir için Anadolu dahil geniş bir coğrafyayı etkisi altına almış, sanat eserlerine esin kaynağı olmuş, hikâyenin asıl anlatıcısı olan Homeros'a getirelim. Yaşayıp yaşamadığı, nereli ya da kim olduğu konusunda tartışmalı görüşlerin olduğu İyonyalı ozan Homeros'un adı, tarih boyunca pek çok sanat eserine konu olmuş "İlyada" adlı eseriyle anıldı.

Troya Savaşı'nı (MÖ 1200'ler) ve daha çok, Haleplibahçe Mozaiklerinde hayatından sahnelerin yer aldığı Akhilleus'un öfkesini anlatan destanı ile devamında yazılmış diğer epik şiirler uzunca bir dönem hayatı renklendirdi. Homeros'un aktardıkları vazolara, tabaklara, kaselere, sandıklara, duvarlara, döşemelere işlenen sahnelere esin kaynağı oldu. Biz bugün koca bir masallar bütününün küçük bir bölümünü izliyor durumdayız.

Over time the pictorial expression of legends that had been passed on by word of mouth began to be used in the decor of buildings. The durable nature of the mosaic materials has carried these illustrated stories into the present day.

Now let's turn to the real narrator of the story, Homer, who for a time exerted a great influence over a wide geographical area, including Anatolia, and who was the source of inspiration for many artistic works. There is much debate about whether Homer the Ionian poet was an actual person or not, where he is from, or indeed who he was, but he is generally known for his literary work "The Iliad" which has been the subject of many artistic works throughout history.

The story of the Trojan War, and in particular the rage of Achilles which is portrayed in the Haleplibahçe mosaics, and the other epic poems that followed were for a long time a colourful and exciting addition to life. Homer's writings were a source of inspiration for scenes depicted on vases, plates, bowls, chests, walls and flooring. Today we are looking at a small section of this epic story.

Bitkisel ve geometrik bordür bezemelerine bir başka örnek.
Another example of the botanical and geometric border patterns.

Thetis ve bebek Akhilleus mozaiğinden detay.
A detail from the Thetis and baby Achilles mosaic.

Akhilleus'un Hayatı

Akhilleus'un Haleplibahçe'deki hayatı küçük bir bebekken dadısıyla birlikte vakit geçirdiği günlerde başlar. Pembe *himationunu* giyen Akhilleus'un dadısı yeşil bir şala sardığı bebeği sevgi ve merakla izlemektedir. Belki de Akhilleus'un kaderinden bihaberdir. Onun günün birinde dünyanın en ünlü savaşçılarından biri olacağını ve Troya denen kentin surlarında hayatının son bulacağını biliyordu belki de. Bir deniz tanrıçası olan Akhilleus'un annesi Thetis ise oğlunun ne zaman, nerede öleceğini bilen bir annenin derin üzüntüsü ve kederi içindeydi. Şöyle anlatılıyordu masallarda Thetis'in hikayesi:

"Olympos Dağı'nda tunç ve altından yapılma bir saray vardı. Tahtta oturan tanrıların efendisi Zeus ile denize hükmeden Poseidon, Thetis'i elde etmek istiyorlardı. Ancak kehanete göre, Thetis'in doğuracağı erkek çocuk babasından daha güçlü olacaktı. Bunun üzerine iki büyük tanrı, deniz tanrıçası Thetis'i elde etmekten vazgeçip onu bir ölümlüyle evlendirmeye karar verdiler.

The life of Achilles

The Haleplibahçe life of Achilles begins with the infant spending his days with his nursemaid. The nursemaid, wearing a pink *himation* (mantle), watches over the baby Achilles, wrapped in a green shawl, with love and care. Possibly she is oblivious to the fate awaiting Achilles.. or maybe she knows that one day he will become the world's most famous warrior and his life will come to an end by the walls of the city of Troy. However, Thetis, the sea goddess mother of Achilles, carries the deep grief and sadness of a mother who knows when and where her son will die. This is how the story of Thetis is told:

"On Mount Olympus there stood a palace built from gold and bronze. Thetis was being courted by both Zeus, the ruler of all gods, and Poseidon, the god of the sea. However, on hearing the news that, according to a prophecy, the son of Thetis would be stronger than his father, the two great gods gave up their courtship and decided that Thetis must marry a mortal.

Efsaneye göre Thetis, oğlu Akhilleus'u yenilmez kılmak için bir ayağından tutup ölümsüzlük nehrine daldırırmış.

According to legend, Thetis held her son Achilles by one heel and dipped him into the Styx, the river of immortality, to render him invulnerable.

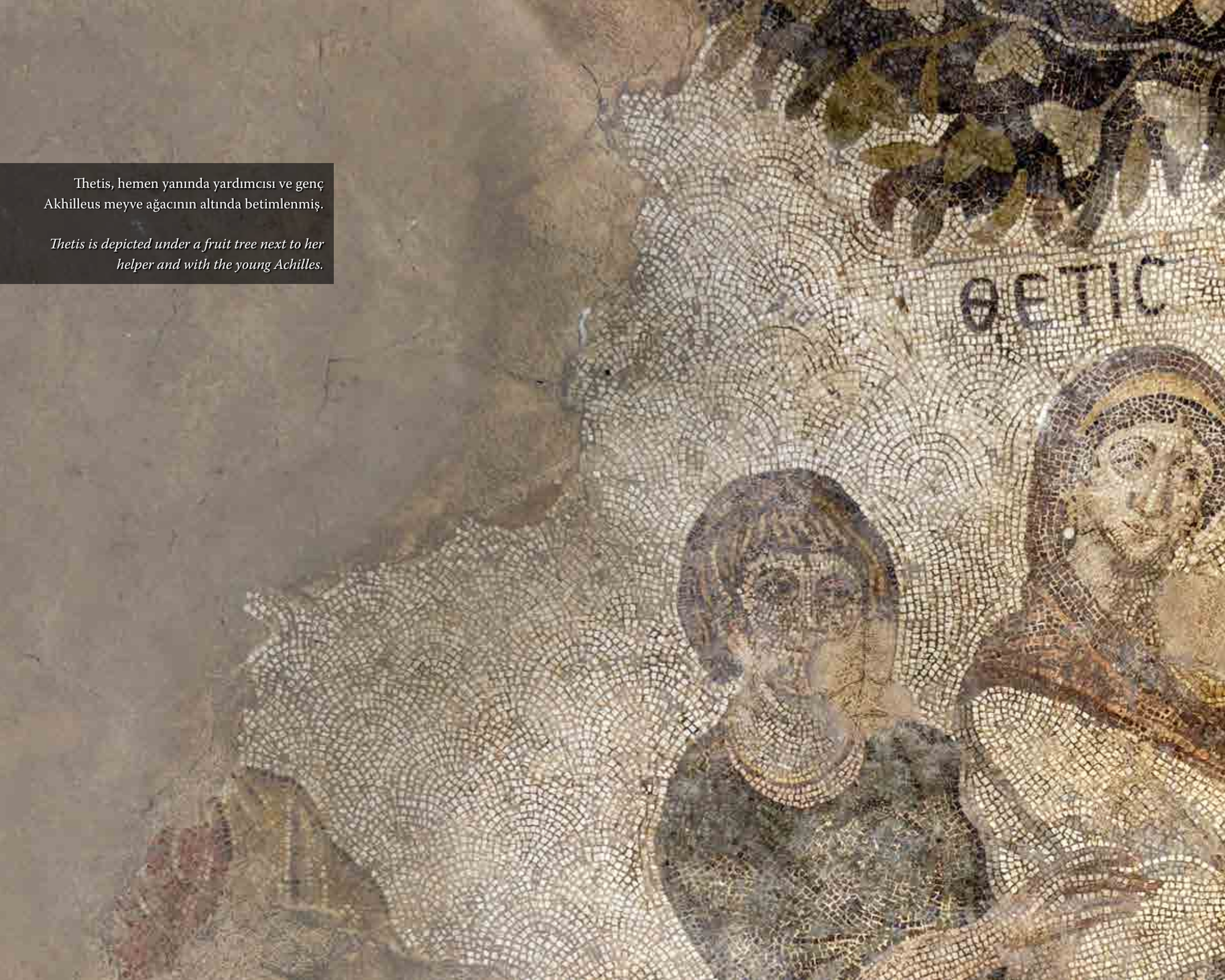

Thetis, hemen yanında yardımcısı ve genç Akhilleus meyve ağacının altında betimlenmiş.

Thetis is depicted under a fruit tree next to her helper and with the young Achilles.

Bu haberi alan kentauros Kheiron, Peleus'a koştu ve bir tanrıçayla evlenmesini salık verdi. Ama Thetis bu işe hemen ikna olmadı, büyük zorluklar çıkarıp, şekilden şekle giriyor ve izini kaybettiriyordu. Peleus uzun uğraşlar sonunda onunla evlenmeyi başardı. Tanrıların tanrıçaların teşrif ettiği düğün dillere destan oldu. Bu evlilikten, babasından ve hatta dünya üzerindeki diğer tüm babalardan daha güçlü Akhilleus doğdu."

Kocası Peleus'un tüm karşı çıkışlarına rağmen, Thetis her sabah tan ağarırken, vücudunu silah işlemez yapmak için oğlunu topuğundan tutarak Ölüler Diyarı'nın nehri Sytks'e daldırdı. Kuşkusuz boşa değildi bu inancı; Akhilleus günün birinde yenilmez bir savaşçı olduğunda nehre hiç değmemiş olan topuğundan okla vurularak öldürülecekti.

Gün gelip Akhilleus yakışıklı, sarı saçlı, parlak gözlü, sesi gür bir genç olduğunda annesi Thetis'e veda etme vakti de geldi.

When this news reached the centaur Chiron he rushed to Peleus and advised him to marry the goddess. But Thetis was not immediately convinced of this. She put up a challenge, used her ability to change from one form to another, and managed to shake off Peleus. After a long struggle, Peleus finally succeeded in marrying Thetis. The wedding, attended by the gods and goddesses, became legendary. This union resulted in the birth of Achilles who would be stronger than his father and indeed stronger than every father in the world."

Despite the objections of Peleus, every morning at dawn, Thetis, holding her son by the ankle, dipped him into the underworld River Styx to render his body invulnerable. This belief was not entirely unfounded; one day when Achilles had become an invincible warrior he was killed by an arrow that pierced his ankle where the river had not touched him.

Achilles grew up to become a handsome, blonde-haired, bright-eyed young man with a fine, strong voice. The time had come for him to bid farewell to his mother.

Kader tanrıçaları Moira'lar. Efsanelerde üç kız kardeş olarak anlatılan Moira'lar ölümlülere ömür biçen iplikleri ören ve zamanı geldiğinde bu iplikleri kesen tanrıçalar olarak anlatılır.

The Moirai, or Fates. These three sisters were goddesses of destiny, said to control the threads of mortal life, spinning the thread and cutting it when the destined time arrived.

XIPGΩN
ĀXIĀ

Akhilleus, at adam Kheiron tarafından eğitilirken.
Achilles being taught by Kheiron the centaur.

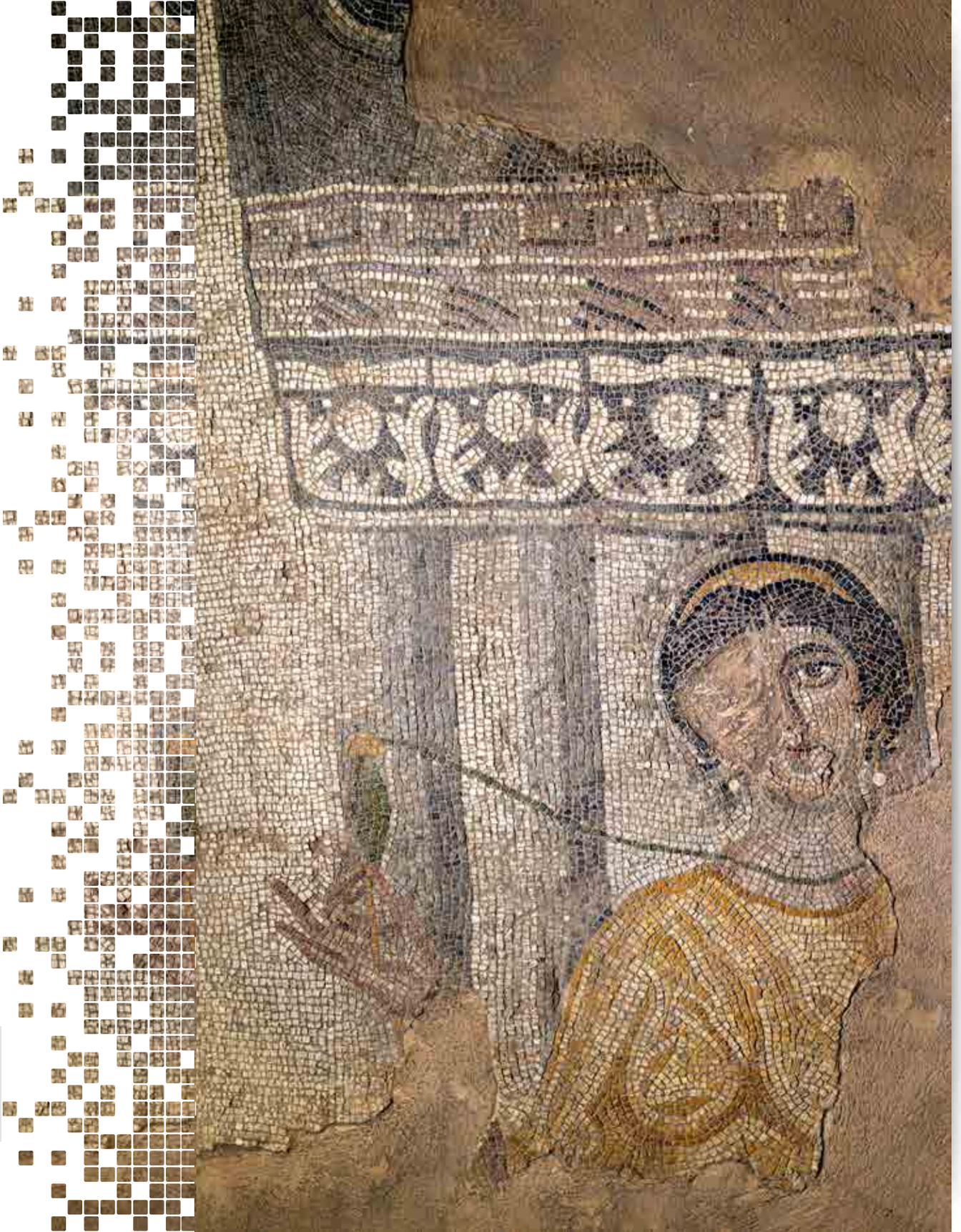

Kader tanrıçaları Moira'lar.

The Moirai, or Fates.

Akhilleus'un hayatından sahnelerin işlendiği Haleplibahçe Mozaiklerinde Genç Akhilleus figüründen detay.

A detail of the young Achilles figure from the Haleplibahçe Mosaics, which feature various scenes from Achilles' life.

Altın diademli tacı, tek taşlı altın küpeleri ile Thetis, bir yandan oğlunun sözlerine kulak verirken, diğer yandan başına gelecekleri bildiğinden derin düşüncelere dalıyordu.

Adları Atropos, Klotho ve Lakhesis olan ve Moira'lar olarak anılan üç kız kardeş, her kişinin kaderinin ve bu dünyadaki nasibinin temsilcileri olarak ömür ipliğini büküp durmaktaydılar. Doğumdan ölüme kadar hayat süresini, bir iplik vasıtasıyla belirleyen üç Moira'dan birincisi ipliği eğiriyor, ikincisi yumak yapıyor, üçüncüsü de saati geldiğinde ipi kesiyordu.

Moira'ların henüz savaşlara, ölümlere izin vermediği bir zamanda Akhilleus, annesine veda ettikten sonra ona bildiği hemen her şeyi öğretecek bilge Kheiron'un yanına gitti. Babası Peleus Akhilleus'u, yarı insan yarı at olan kentaurosların en ünlüsü, akıllısı ve bilgilisi Kheiron'a emanet etmişti. Çalıların, hayvanların, bitkilerin olduğu doğal bir alanda Akhilleus'un eğitim süreci başladı.

Thetis, wearing her gold diadem and single-stone gold earrings, listened to her son's words but her thoughts were on the fate that she knew was waiting for him.

Atropos, Clotho and Lachesis, known as the three Moirae sisters, were responsible for spinning the thread of life which represented the fate and destiny of every person in the world. From birth to death, a life span was determined by this thread. One of the three Moirae sisters spun the thread, the second wound it into a ball, and the third sister cut the thread when it was a person's time to die.

At a time when the Moirae had not yet authorized battle or death for him, Achilles said goodbye to his mother and went in search of the wise Chiron who he hoped would teach him everything he knew. Achilles' father Peleus had entrusted his son to Chiron, the oldest and wisest of all the centaurs (half-man half-horse creatures). Achilles' training began outdoors amongst the trees, bushes and animals.

XIRGON

Akhilleus mozaiğinden detay; at adam Kheiron Akhilleus'a avlanmayı öğretiyor.

A scene from the Achilles mosaic; the centaur Kheiron teaching Achilles how to hunt.

Akhilleus'un hocası at adam Kheiron mozaiğinden detay. Mozaikteki hareket ve ışık-gölge detayları hayli ilgi çekici.

A scene from the Achilles mosaic; the centaur Kheiron teaching Achilles how to hunt.

At adamların insansever ve konuksever olanı ölümsüz Kheiron, Akhilleus'a bilmesi gereken her şeyi anlattı, ona savaşmayı ve avlanmayı öğretti. Akhilleus çok iyi bir koşucu olmasının yanında, şarkı söyleyip, lir de çalıyor, hastalıkları iyileştirebiliyordu. Hekimliğin bir işareti olan topuzuna sarılı yılanı, bıyıkları ve uzun sakalları, derin yüz ifadesiyle bir filozof gibi görünen Kheiron, Akhilleus'u; dünya nimetlerini umursamama, yalandan tiksinme, ölçülülük, kötü tutkulara ve acıya direnme gibi antik çağın erdemleriyle yetiştiriyordu. Bakıcıları, yabandomuzu ve aslan gibi kuvvetli olması için yalnızca bu hayvanların sakatatlarını pişiriyor, yumuşak başlı ve inançlı olması için bal ve ayı iliğiyle besliyorlardı. Akhilleus da, onu parlak bir üne kavuşturacak ama hayatına mal olacak savaş için hazır olma yolunda hızla ilerlemekteydi. Myrmidonlardan oluşan elli gemilik filosuyla yola çıkacağı savaşa katılmayı çok istemiyor olsa da onu Troya için ikna edecek olan Odysseus'un davetine günler kalmıştı. Çünkü Odysseus, bir kahinden Akhilleus olmadan Troya'nın alınamayacağını öğrenmişti.

The benevolent, hospitable, immortal Chiron taught Achilles everything he needed to know and showed him how to hunt and fight. Achilles was a good runner, but he could also sing, play the lyre and heal the sick. Chiron resembled a philosopher with his thoughtful expression, long beard, moustache and serpent-entwined staff, the symbol of medicine. He instructed Achilles in all the virtues of ancient times; to disregard worldly possessions, to abhor lies, to exercise moderation, and to resist pain and indulgence. Achilles was fed on the entrails of wild boar and lions to give him strength, and on honey and the marrow of bears to make him kind. He was rapidly advancing along the road to readiness for the battle that would claim his life. Achilles had been summoned by Odysseus to try to persuade him to join the war because he had learned from an oracle that Troy would never be taken without the participation of Achilles. Reluctantly Achilles set out with his fleet of fifty ships carrying the warrior Myrmidons.

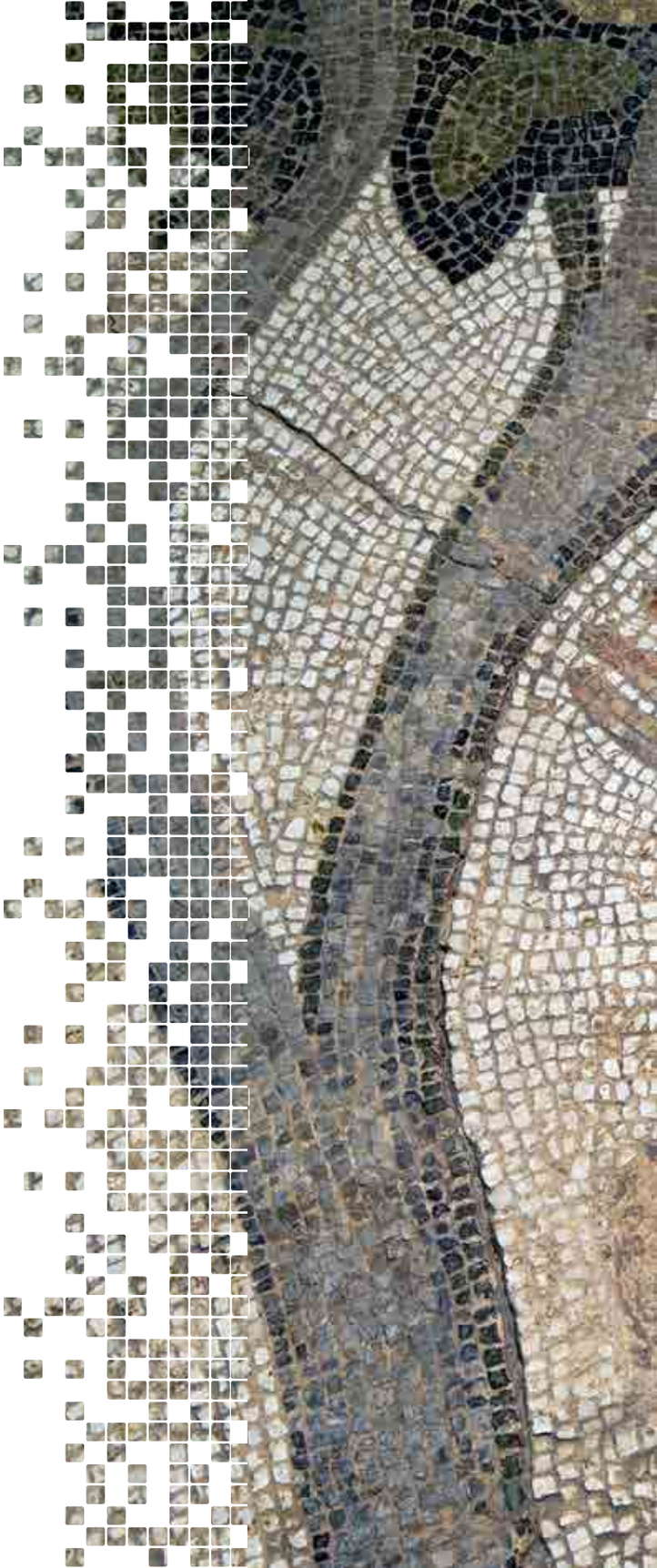

Akhilleus'un hayatından sahnelerin işlendiği Haleplibahçe Mozaiklerinde Genç Akhilleus figüründen detay.

A detail of the young Achilles figure from the Haleplibahçe Mosaics, which feature various scenes from Achilles' life.

ΑΧΙΛΛΕΥC

Mızrağı ve kalkanıyla Akhilleus, Kheiron'un eğitiminden sonra bir savaş kahramanı olmaya hazır.

Achilles with his spear and shield, trained by Kheiron and poised to become a battle hero.

Ve o gün gelip çattı; tarihin en fazla anılan savaşlarından biri olarak bugünün Çanakkalesi'nde Hisarlık tepesinde geçen Troya Savaşı kendisiyle birlikte anılacak kahramanını bulmuştu. Veda zamanı geldiğinde annesi Thetis Akhilleus'a kaderini açıklarken; *"Savaşa gitmeyecek olursan uzun süre yaşayacaksın ama hayat zaferden yoksun olacak"* dedi. Akhilleus hiç tereddüt etmeden kısa ama parlak, zafer dolu hayatı seçti.

Ve 24 bölümlü 16 bin dizeli Troya Savaşı yazılmaya başlandı...

And finally that day arrived; the Trojan War, one of the most famous wars in history and which took place on what is today Çanakkale's Hisarlık hill (Troya), finally met its hero with whom it would be inextricably linked. When Achilles mother bade him farewell, she revealed his fate *"If you don't go to war you will live a long life, but it will be a life devoid of victory".* Achilles, without hesitation, chose a short but brilliant life, full of victory.

And so began the story of Achilles and the Trojan War as written in all 24 books and 16,000 lines of the Iliad …

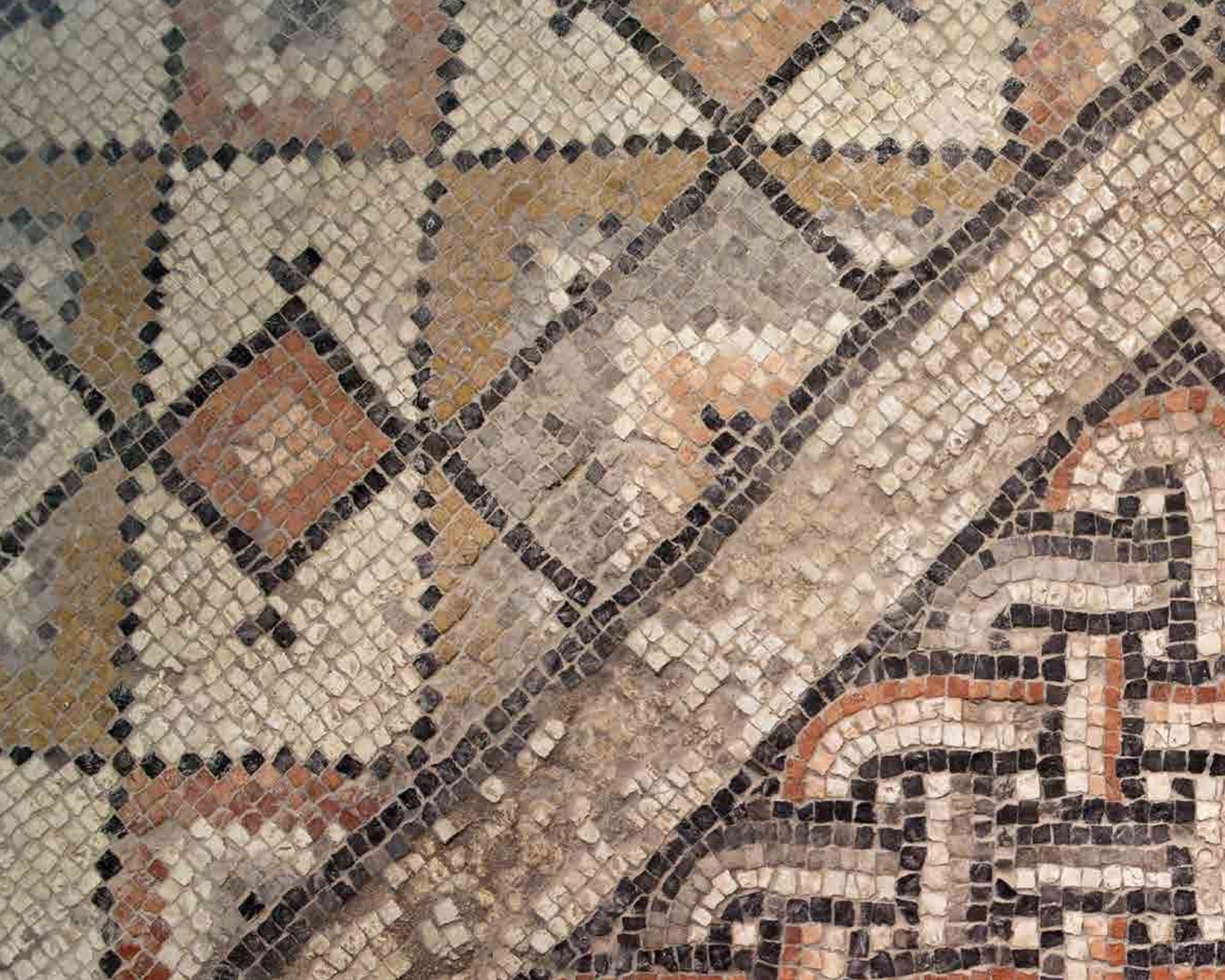

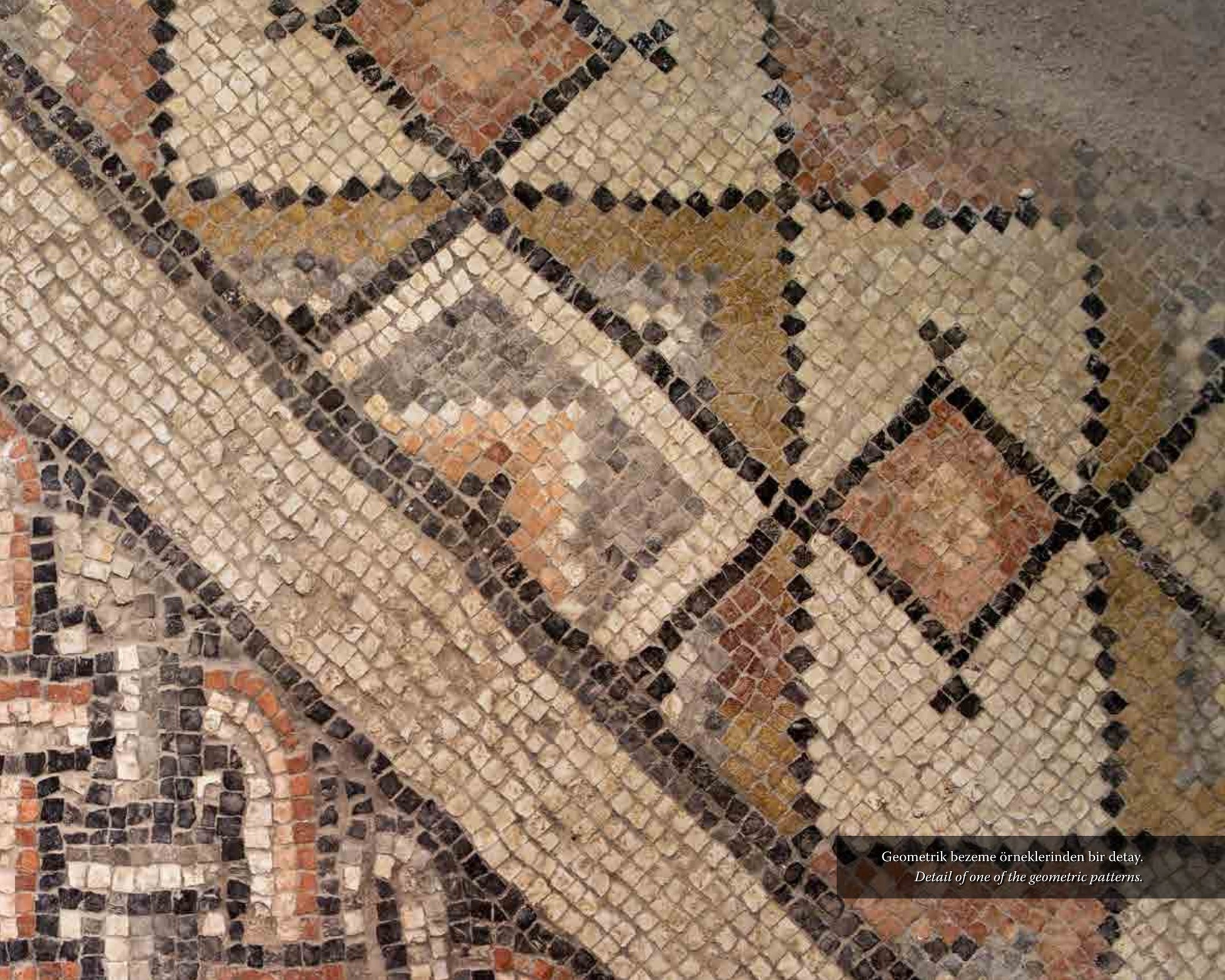

Geometrik bezeme örneklerinden bir detay.
Detail of one of the geometric patterns.

ΙΠΠΟΛΥΤΗ
ΜΕΛΑΝΙΠΠΗ

Avlanan Amazonlar mozaiğinin genel görünümü.

A general view of the hunting Amazons mosaic..

Melanippe atı üzerinde avlanırken.
Melanippe hunting on horseback.

Melanippe mozaiğinden detay.
Melanippe hunting on horseback.

Savaşçı Kraliçeler Avlanırken

Kurak bir ilkbahar günü, İzmir Körfezi'nin dibinde yaşayan halkın etrafı birdenbire toz bulutuyla kaplanmıştı. Tanrıların öfkelenip gürlemesi sanıp yerlere kapandılar. Toz bulutu yaklaşınca yeleleri alev gibi uçuşan heybetli atlarının üzerinde sert kaslı yapılarıyla kadın savaşçıları fark etmeye başladılar. Kuleyi andıran başlıkları ve ellerindeki iki yüzlü baltalarını döndüren Amazonlar o an bir kenti almaya ta Karadeniz'den Thermedon Çayı'nın kıyısından gelmişlerdi. Ayaklarına diz çökmüş halkı es geçip uzaklara bakan gözleri Akdeniz'in ışıldayan mavi sularına dikilmişti.

Olan şuydu; Amazonlar İzmir kentini kurmaya gelmişlerdi. Anadolu'da kadınların sosyal, siyasal, dinsel ve askerlik konularında etkin olduğu, soyun babadan değil anadan geldiğine inanıldığı zamanlardı. Tıpkı Hitit kadın papazları gibi Amazon denilen kadın savaşçılar topluluğu da erkek egemen bir düzeni kabul etmeyi reddediyor, seferlere çıkıp kentler kuruyorlardı.

The Hunt of the Warrior Queens

It was a dry spring day. Suddenly the people living at the end of the Gulf of İzmir were enveloped in a huge cloud of dust. Thinking that the gods were shouting with anger they shut themselves away and hid. As the dust cloud approached they began to make out the shape of muscular female warriors on majestic horses with their manes flying in the wind like flames. With their headdresses resembling towers, and spinning the double-bladed axes in their hands, the Amazons had come all the way from the banks of the Thermedon River in the Black Sea area to conquer a city. Ignoring the people on bended knee, the eyes of the warriors were on the sparkling blue waters of the Mediterranean in the distance.

This is the background to the mosaic story; the Amazons had come to found the city of İzmir.

In those times Anatolian women were active in social, political, religious and military issues and it was believed that the line of descent came down the female line not the male. Like the Hittite female priests, the Amazon female warriors refused to accept a male-dominated establishment and so they set off to found their own cities.

Kule tipi başlığı, takıları ve güzel yüz ifadesiyle Melanippe mozaiğinden detay.

Detail from the Melanippe mosaic showing her tall hat, jewellery and pleasant facial expression.

Hippolyte'nin av sahnesinde bir leopara kılıç darbesini indirdiği an.

A hunting scene capturing the moment Hippolyte strikes a leopard with her sword..

ΙΠΠΟΛΥΤΗ

Hippolyte mozaiğinden detay
Detail from the Hippolyte mosaic..

Bazen mızrak ya da ok, bazen çift başlı baltalarıyla avcı köpeklerini yanına alıp leoparların, aslanların, ayıların, devekuşlarının peşine düşüyorlardı.

Başka bir gün hikâye şöyle devam etti: *Ağaçların altında öğle uykusuna doyan dört kadın savaşçı av için hazırlığa koyulmuşlardı. Penthesileia, Hippolyte, Melanippe ve Thermodosa saçlarını alında ikiye ayırıp kulak üstünde kabartıp, enseden geriye bıraktılar. Eteklerini ve kırmızı pelerinlerini üzerlerine geçirdikten sonra inci diademli Frig başlığı denen kule gibi şapkalarını başlarına yerleştirdiler. Altından ya da tek taş küpelerini, kollarına pazıbent ve bileziklerini takıp, ayaklarını açıkta bırakan turuncu bağcıklı bot şeklindeki sandaletlerini giydiler. Melanippe ve Penthesileia silahlarını kuşanıp atlarına bindiğinde Hippolyte ve Thermodosa da dört av köpeğiyle birlikte yaya olarak onları takip etti. Ağaçlık, kayalık alana geldiklerinde iki aslan, iki leopar, bir ayı, bir deve kuşu ile karşılaştılar. Aynı anda silahlarını çektiler ve tozu dumana katacak av mücadelesi başladı.*

They hunted leopards, lions, bears and ostriches with spears, arrows or sometimes double-bladed axes, and with their hunting dogs by their side.

The mosaic story continues on another day: *Four female warriors have finished their afternoon rest under the trees and are preparing themselves for hunting. Penthesilea, Hippolyte, Melanippe and Thermodosa divide their hair at the forehead, ruffle it over their ears, and let it hang loose down the back of their necks. After dressing in their skirts and red mantles, they don tower-like headdresses, known as Phrygian caps, and pearl diadems. They wear gold or single-stone earrings, armbands and bracelets, and boot-shaped, orange-laced sandals which keep their feet open. Melanippe and Penthesilea grab their weapons and mount their horses, while Hippolyte and Thermodosa follow on foot with the four hunting dogs. As they approach a rocky area with trees they come across two lions, two leopards, a bear and an ostrich. They draw their weapons simultaneously and, kicking up a cloud of dust, they begin the hunt.*

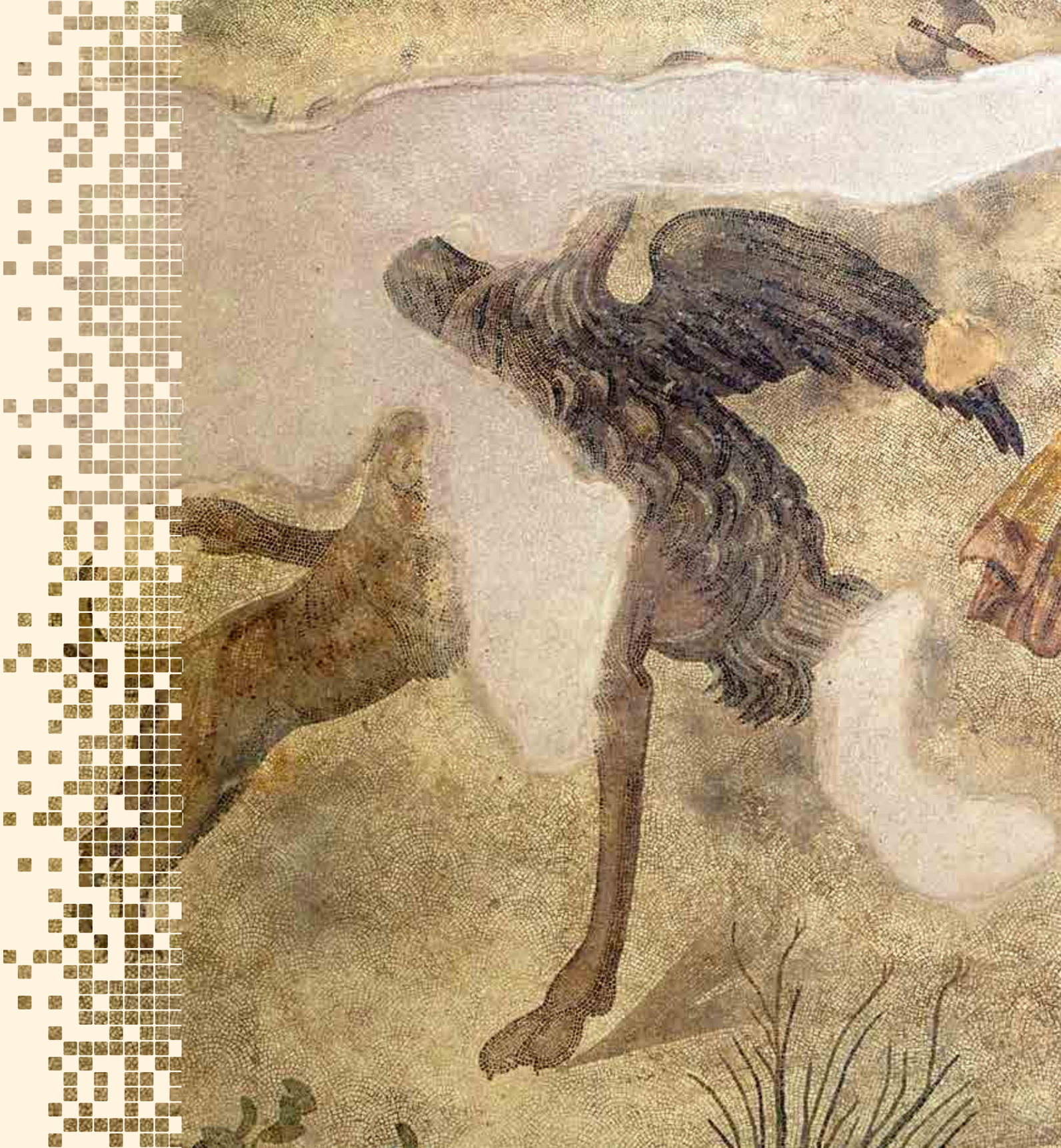

Thermodosa'nın vahşi hayvan avı.
Thermodosa hunting wild animals..

ΘΗΡ

Thermodosa mozaiğinden detay.
Detail from the Thermodosa mosaic.

Başlığı, kıvırcık saçları, takıları ve yüzündeki memnuniyet ifadesiyle Amazon prensesi Thermodosa.

Thermodosa, the Amazon princess, depicted with cap, curly hair, jewellery, and an expression of satisfaction.

Sol eliyle kavradığı, kırmızı rozet desenli, hilal biçimli pelta kalkanı ile Hippolyte ağırlığını sağ ayağı üzerine verip kılıcını karşısındaki bir anlık boşluğunu yakaladığı leopara sapladı. Karnından yaralanan leopar acı ile irkilirken, Hippolyte'nin gri eteğini süsleyen kırmızı fırfırları ve pelerini bu bir saniyelik ölümcül hareketin yarattığı etkiyle dalgalandı. Kılıç darbesini henüz sindirememiş olan leopar can havliyle arkasından ona gelmekte olan Hippolyte'nin av köpeğine doğru bakakalmış haldeydi. Birkaç metre ötede üzeri elma dolu ağacın hemen yanında Melanippe atının üstünde mızrağıyla bir aslanın canını hayli yakmakla meşguldü. Yeşil bantlı kırmızı pelerini uçuşan kadın avcı, yaptığı şeyden emin yakaladığı avı anında bir kenara itmiş; bakışlarını biraz ötedeki elma ve armut ağaçları arasında, ayakta durmakta zorlanan yaralı aslana kilitlemişti. Atıyla tek vücut olmuş görünen Melanippe'nin gerdanlığı, tek taşlı küpeleri, altın pazıbenti ve bileziği güzel yüzünü vurgularcasına ışıldamaktaydı.

Clutching a crescent-shaped pelta (small shield) decorated with red rosettes in her left hand, Hippolyte puts her weight onto her right leg and, catching her prey off guard for a moment, she plunges her sword into the leopard. As the wounded leopard recoils in pain, the red frills of Hippolyte's grey skirt and the folds of her mantle ripple as a result of her sudden deadly manoeuvre. Not yet defeated by the strike of the sword, the leopard stares in desperation at Hippolyte's hunting dogs approaching from behind. A few metres away, next to an apple tree laden with fruit, Melanippe, mounted on her horse, is busy with her spear causing considerable pain and suffering to a lion. With her green-banded, red mantle fluttering around her, the huntress confidently casts her prey to one side. Suddenly her eyes lock onto a wounded lion struggling to stand amongst the apple and pear trees nearby. Appearing as if she is joined in one body with her horse, Melanippe's necklace, single-stone earrings, gold armband and bracelet are sparkling in the light, accentuating her beautiful features.

Amazonlar kraliçesi Penthesileia atı üstünde avlanırken.
Penthesileia, queen of the Amazons, hunting on horseback.

Amazonların avladığı ölmek üzere olan aslan betimlemesi.

Image of a lion wounded by the Amazons and close to death.

Penthesileia mozaiğinden detay.
Detail from the Penthesileia mosaic.

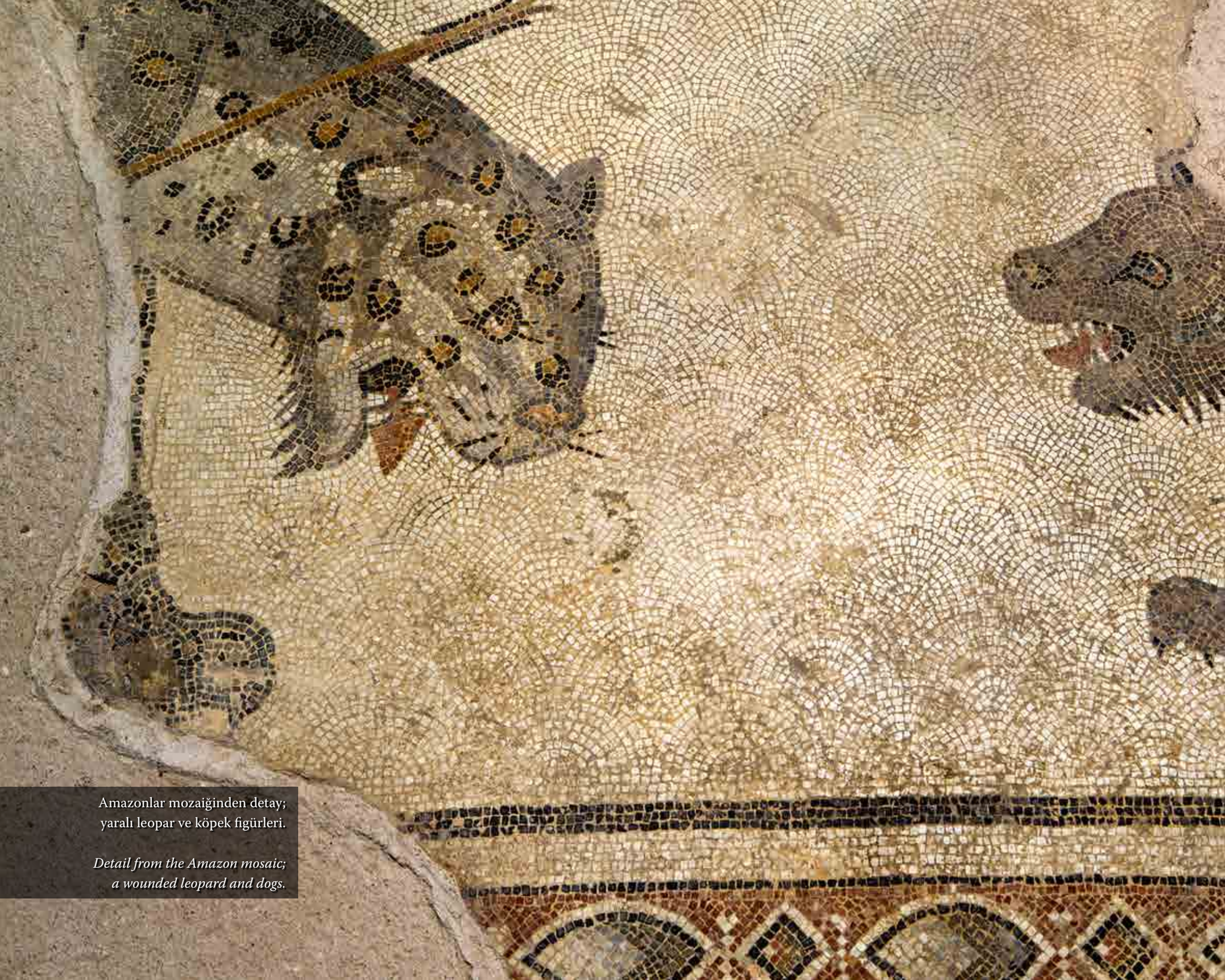

Amazonlar mozaiğinden detay; yaralı leopar ve köpek figürleri.

Detail from the Amazon mosaic; a wounded leopard and dogs.

Başlığının altından fışkıran dağınık ve gür saçları iri göz bebekleriyle ardından efsaneler yazdırmaya niyetli bir ifade takınmıştı. Çaprazında yaya olarak ayıya benzer bir hayvanla mücadele eden Thermodosa, dalgalanan kırmızı pelerini içinde elinde çift başlı baltasını sallamaktaydı. Kenarı kırmızı fırfırlı askılı yeşil elbisesiyle bir kraliçeyi andırsa da sandalet giymiş ayaklarını izlerken, işinin ehli bir savaşçı avcı olduğunu hatırlatıyordu. Gri başlıklı kıvırcık gür saçlı Thermodosa payına düşeni avlarken hemen yanı başında sol tarafında atik köpeği bir deve kuşu ile mücadeleye girişmişti. Aynı esnada bu sahneyi zarif parmaklar arasında gerilmiş yaydan fırlayan bir ok sesi doldurdu. Melanippe'nin birkaç metre yanında Amazon kraliçesi Penthesileia, yelelerini başının üstünde topuz yaptığı atının üstünden diğer kızların av sevincine yenisini eklemekteydi. Hilâl biçimli kaşları ve iri gözleriyle güzelliğini ortaya koyan prenses, henüz Troya'yla ve de ölümüne sebep olacak Akhilleus ile karşılaşmamıştı.

Her luxuriant, wild hair escaping from under her headdress and her large-pupilled eyes seem to create an expression of determination that one day she will be the subject of legends. Diagonally across from her, Thermodosa, on foot, is battling with a bear-like creature, swinging her double-bladed axe from within her red, billowing mantle. Although reminiscent of a princess in her green tunic dress bordered with red frills, watching her light, sandalled feet is a reminder that she is a skilled hunter warrior. While Thermodosa, with her grey headdress and luxuriant wavy hair, is seeing to her share of the hunt, on her left her agile hunting dog is battling with an ostrich. Suddenly, the air is filled with the sound of an arrow hurtling from a bow drawn by long slender fingers. A few metres from Melanippe, the Amazonian princess Penthesilea, mounted on her horse with its forelock bunched on the top of its head, is adding her contribution to the other girls' hunting success. With her crescent-shaped eyebrows and large eyes, the beautiful princess has yet to encounter Troy and Achilles, who will cause her death.

Daha sonraki yıllarda bir Amazon ordusuna liderlik edip Troyalılara yardıma giden Penthesilia'nın kırmızı yularlı atı hemen karşısında elma ağacının altında onları seyreden kınalı kekliğin narinliğinin yanında kaslı vücudu ve sert ifadesiyle sahnedeki hareketi doruk noktasına taşıyordu. Tüm bu hareket sürerken prensesin yanı başında benekli bir leopar, köpeklerden biri tarafından fena şekilde yıpratılmıştı. Mücadelenin galibi belliydi; Amazonların başarılı avını onları çevreleyen seyirciler de sürdürmekteydi. Adı aşk ile eş tutulan, türlerin devamını sağlayan Eros bile leopar avlamak ile uğraşıyordu. Köpekler ceylanları kovalıyor; ördekler, ayılar, tavşanlar, güvercinler, keklikler günün avlarından biri olmamak için sağa sola kaçışıyorlardı. Urfa'nın ünlü "Edessa Güzeli" olarak bilinen mask bile bir köşede donuk ifadelerle olanları izlemekteydi.

Years later, Penthesilea would lead her Amazonian army to help fight in the battle of Troy. But now, on her red-bridled horse, her muscular body and fierce expression in stark contrast with the fragility of the rock partridges watching her from the safety of the apple trees opposite, this last move is to be the climax of the battle scene. Beside her lies a spotted leopard which has been ravaged by one of the hunting dogs. It is clear who has won the fight. But the Amazonians' successful hunt is being perpetuated by the onlookers surrounding them; even Eros, whose name is synonymous with love and who is responsible for the continuation of the species, is busy hunting a leopard. Dogs are chasing deer; ducks, bears, rabbits, doves and partridges are scrambling this way and that, desperate to avoid being a victim of the hunt. Even Urfa's famous mask, known as the "Beauty of Edessa", is watching the scene from a corner with her frozen expression.

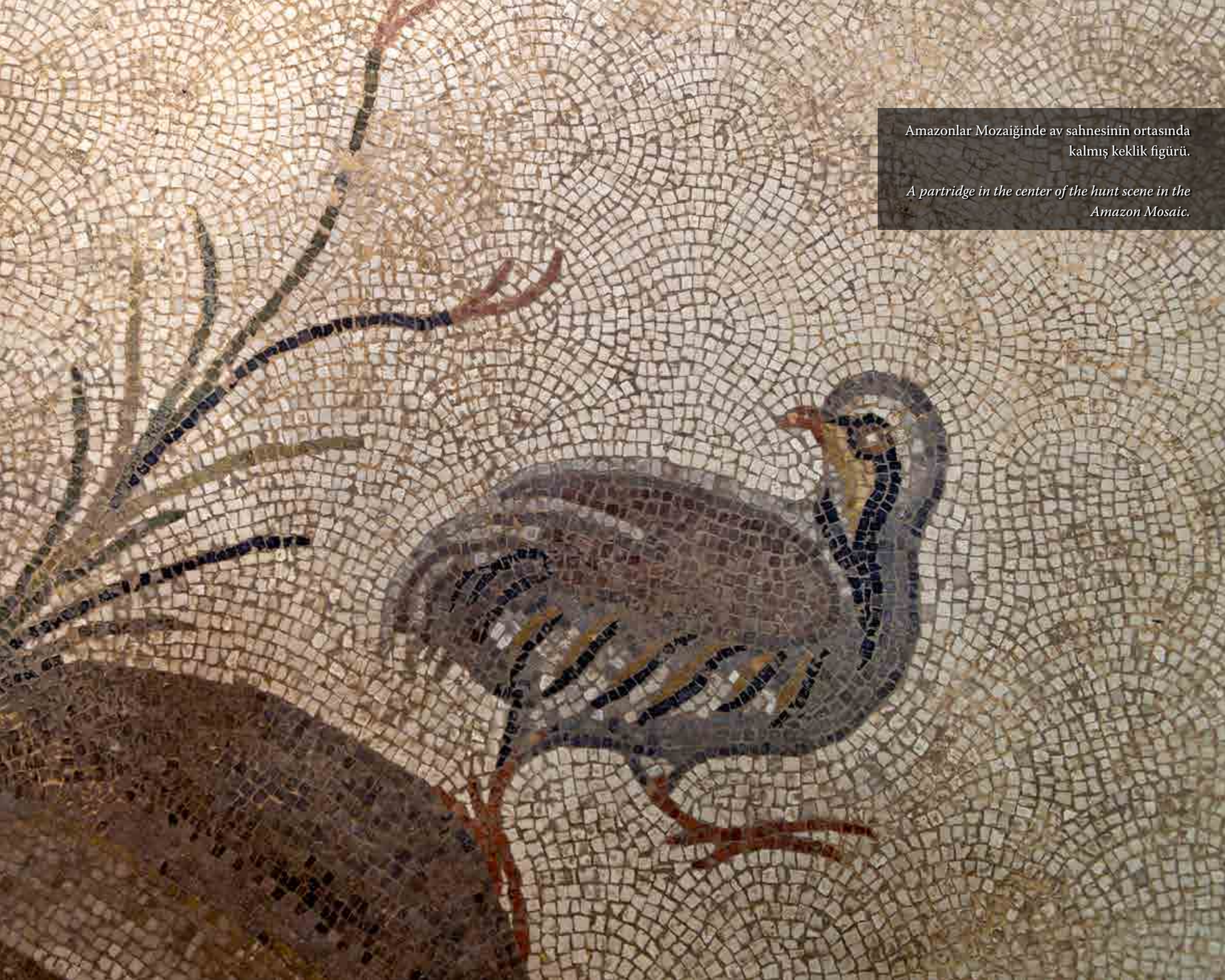

Amazonlar Mozaiğinde av sahnesinin ortasında kalmış keklik figürü.

A partridge in the center of the hunt scene in the Amazon Mosaic.

Hayvan ve bitki motifleri Haleplibahçe Mozaiklerinin kırsal atmosferini vurgulayan figürlerdir.

The animal and plant motifs are keynotes in the country atmosphere of the Haleplibahçe Mosaics.

Amazonlar, hiç bir erkeğin yardımı olmaksızın kendi kendilerini yöneten savaşçı kadınlar topluluğuna yetecek kadar hayvan avladığında artık hayat ne gerektiriyorsa onun için mücadele etmek ya da savaşmak için yollarına devam ettiler... Tutkuları savaş olan ve tarihin yazılı sayfalarında mücadeleleriyle antik yazarlara ve sanatçılara ilham olan Amazonlar, erkekleri sadece hizmet ve ayak işlerini gördürmekte kullanıyorlardı. Onların varlığına dahi tahammül edemiyorlardı ancak soylarını sürdürmek için belirli dönemlerde ekinler üzerinde yabancılarla birleşiyor sadece kız çocukların yaşamasına izin veriyorlardı.

Atları binek hayvanı olarak ilk kullananlar Anadolulu Amazonlar mıydı? Mitologyalarda anlatıldığı gibi savaş tanrısı Ares ile uyum tanrıçası Harmonia'nın kızları mıydılar? Kafkasya'da mı Trakya'da veya Yunan topraklarında mı yaşıyorlardı? Güney Amerika'daki Amazon Nehri de adını yine aynı kadınlardan mı alıyordu?

The Amazons continued on their way, fighting and hunting enough prey to feed their community, facing every struggle that life threw at them, and all without the help of a single man... The Amazons were passionate warriors, the descriptions of their battles in history books being an inspiration to writers and artists, but they used men only for carrying out small tasks and running errands. Although they could hardly tolerate their presence, the Amazons came together with the men at certain times out in the fields for the purposes of continuing the blood line, but they only allowed the female babies to live.

Were the Anatolian Amazons the first people to ride horses? Were they really the daughters of Aries, the god of war, and Harmonia, the goddess of harmony and concord, as claimed in classic mythology? Did they live in the lands of Caucasus, Thrace or Greece? Did the South American river, the Amazon, take its name from these same females?

Bordür bezemelerinde yer alan köpek kovalayan Eros figürü.

An image in a border of Eros chasing a dog.

Savaşçı Amazonların av sahnesinden bir kesit. Melanippe (altta) atıyla ve Hippolyte kılıcıyla yaya avlanırken betimlenmiş.

A section of the warrior Amazons' hunting scene. Melanippe (below) is shown on her horse, while Hippolyte is hunting on foot with her sword.

Onlar Anadolu'dan geçmiş en büyük uygarlıklardan biri olan Hititlerin kadın papazlarından mıydı? Hepsinden önemlisi gerçekte yaşamışlar mıydı yoksa bir fantezi ürünü müydüler?.. Bu soruların tek bir cevabı ve kanıtı yok bugün belki ama Haleplibahçe'de geçen Amazonların Avı ve Akhilleus'un Hayatı iç içe geçen hikâyeleri ile nesilller boyu şöyle anlatılacaktı: *"Amazon kraliçesi Penthesileia, Troya önünde büyük kahramanlıklar gösterdi; ama çok geçmeden, onu sağ göğsünden yaralayan Akhilleus'un önünde yenik düştü. Onun, yere düşmüş can verirken ne kadar güzel olduğunu gören Akhilleus, kurbanına aşık oldu. Thersites bu aşkla alay etti. Buna öfkelenen Akhilleus Thersitesi'i de öldürdü."*

Were they connected to the female priests of the Hittites, one of the largest civilizations to pass through Anatolia? And most importantly, did they really exist, or are they a product of fantasy?.. Today there is still no evidence to give a definitive answer to these questions, but in Haleplibahçe, these interweaving stories of the Amazon Hunters and Achilles' Life have been told for generations: *"The Amazon ruler Penthesilea showed great heroism at Troy, but soon after, she was wounded in the right breast by Achilles and fell dying at his feet. Seeing her dead body on the ground, Achilles suddenly noticed how beautiful she was, and fell instantly in love. Thersites mocked this love and so the furious Achilles killed him."*

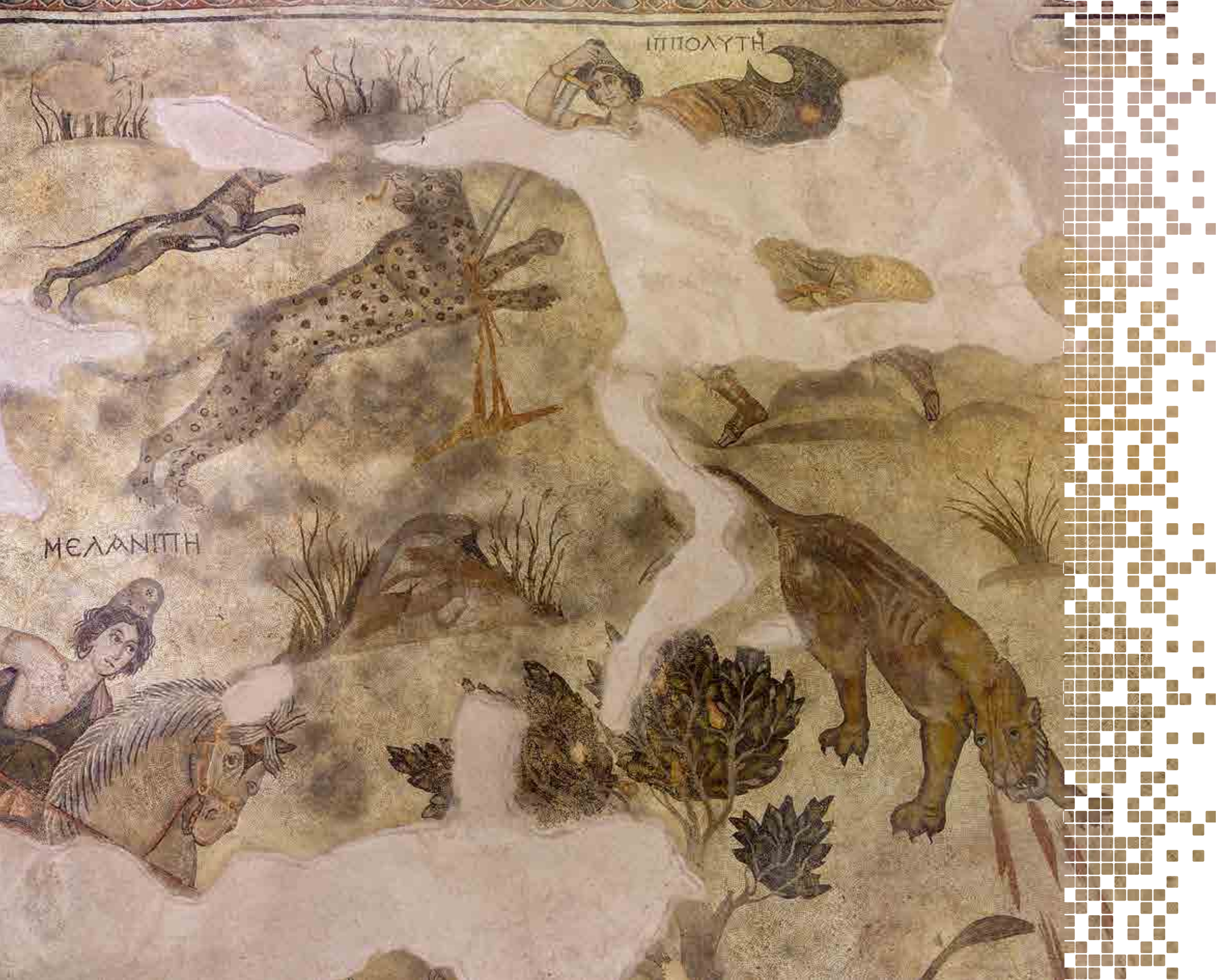
ΙΠΠΟΛΥΤΗ
ΜΕΛΑΝΙΠΠΗ

HALEPLİBAHÇE MOZAİKLERİ
MOSAICS

Bitiripken Kisā Kisā In Brief

Hayvan götüren zenci figürleri, diğer Doğu Roma kentlerinde de sıklıkla işlenen konulardan biriydi.

A black figure leading an animal was a commonly depicted scene in other East Roman cities.

Zebra Götüren Zenci

Kuzey Afrika'dan hayvan, bitki vb. gibi kaynakları Roma'ya getirmek, bir imparatorluk geleneğiydi. Akhilleus'u çocukluktan güçlü bir savaşçıya dönüşürken izlediğimiz sahnenin hemen üzerinde "Zebra Götüren Zenci" figürü yer alıyor. Zevk, zarafet, yarış, hırs ve av için uzak ülkelerin kaynaklarının kullanıldığı dönemde bu figürün mozaiklerde yer almasına şaşmamak gerek. Sistemin kölelik üzerine kurulu olduğu bir dönemin tanıdık manzaralarıydı bunlar. Yapılan ilk araştırmalarda "dinlenme odası" olarak adlandırılan bölümde kırmızı gül goncalarının çevrelediği pano bize şöyle bir sahneyi çağrıştırır: Afrika'dan Doğu Roma'ya getirilen ve örneğin Mısır gibi sonunda doğal kaynaklarını yitiren ülkelerden bitki ve hayvan ticareti yapılmaktaydı. Üstü çıplak altı turuncu gri peştamaliyle siyahi erkek figürü, sol köşede işlenmiş çiçekle kesinleşen kırsal alanda bir zincir yardımıyla yürümekte olan zebrayı tutar. Bu konu antik Roma kentlerinde sıklıkla işlenen başka bir konuydu. Bu bazen bir deve kuşu da olabiliyordu. Bu sahneyi grafik açıdan oldukça komplike ve ustaca işlenmiş zikzaklı gökkuşağı deseni ve geometrik bezemeler çevrelemektedir.

Black Man Leading a Zebra

Bringing animals, plants and other resources from North Africa to Rome was customary during the days of the Roman Empire. Just above the scene illustrating Achilles' development from childhood to warriorhood is the "Black Man Leading a Zebra" mosaic. The depiction of this figure is not surprising in an age that utilized resources from distant lands for pleasure, elegance, competition, ambition and hunting. Such scenes were familiar in a period when the system was based on slavery. Situated in the section that based on preliminary research is called the "recreation room", the panel on its background of red rosebuds evokes the following scene: A journey bringing animals and plants from Africa to the Eastern Roman Empire; for example from Egypt, one of the countries that ultimately lost many of its natural resources. An African man wearing a grey and orange loincloth, and naked above the waist, leads a zebra on a chain through the countryside, which is represented by a plant in the lower left corner of the mosaic. This was an often-illustrated subject in the cities of ancient Rome; for instance, ostriches were sometimes depicted in similar scenes. The mosaic is surrounded by a graphically complex and expertly executed zigzag rainbow-style motif, and geometric patterns.

Evin koruyucu tanrıçası Ktisis figürü uygulanan teknik ve işçiliği ile farklı bir üslubu ortaya koyuyor, bu nedenle daha geç bir döneme ait olduğu düşünülüyor.

In the mosaic portraying Ktisis, the protective deity of the home, the technique and workmanship reflect a different style, therefore this mosaic is thought to date from a later period.

Koruyucu Tanrıça Ktisis

Çalışma odası olarak belirtilen odanın taban mozaiğinde "kurum, kurucu, yaratılış" anlamına gelen Ktisis bizi karşılar. Kırmızı gül goncası motifleri arasında yer alan pano örgü motifiyle çerçevelenmiştir. Bu tür yapıların bir köşesi kutsal olarak kabul edilir, bazen dinsel törenler burada gerçekleştirilirdi. Özellikle Hıristiyanlık öncesi dönemde oldukça yaygın bir uygulamaydı. Zebra Götüren Zenci mozaiğiyle döşeli oda ile birlikte bu odada da yer alan mozaikler belirgin şekilde farklılık gösterir. Neredeyse hiç hasar görmemiş bu iki taban mozaiğinin daha geç tarihli olması akla yatkın bir öngörü olabilir.

The Goddess Ktisis

The mosaic on the floor of the "study" just next door depicts the goddess Ktisis who, as her name implies, was the symbol of "institutions, founding and creation". The panel is surrounded by red rosebud motifs framed by a braid-motif border. One section of this type of building was considered consecrated, and would sometimes be used for religious ceremonies. This practice was particularly widespread in the pre-Christian era. The mosaics in these two adjacent rooms are noticeably different from others in the building. They are in excellent condition and it may be reasonably assumed they are of later origin.

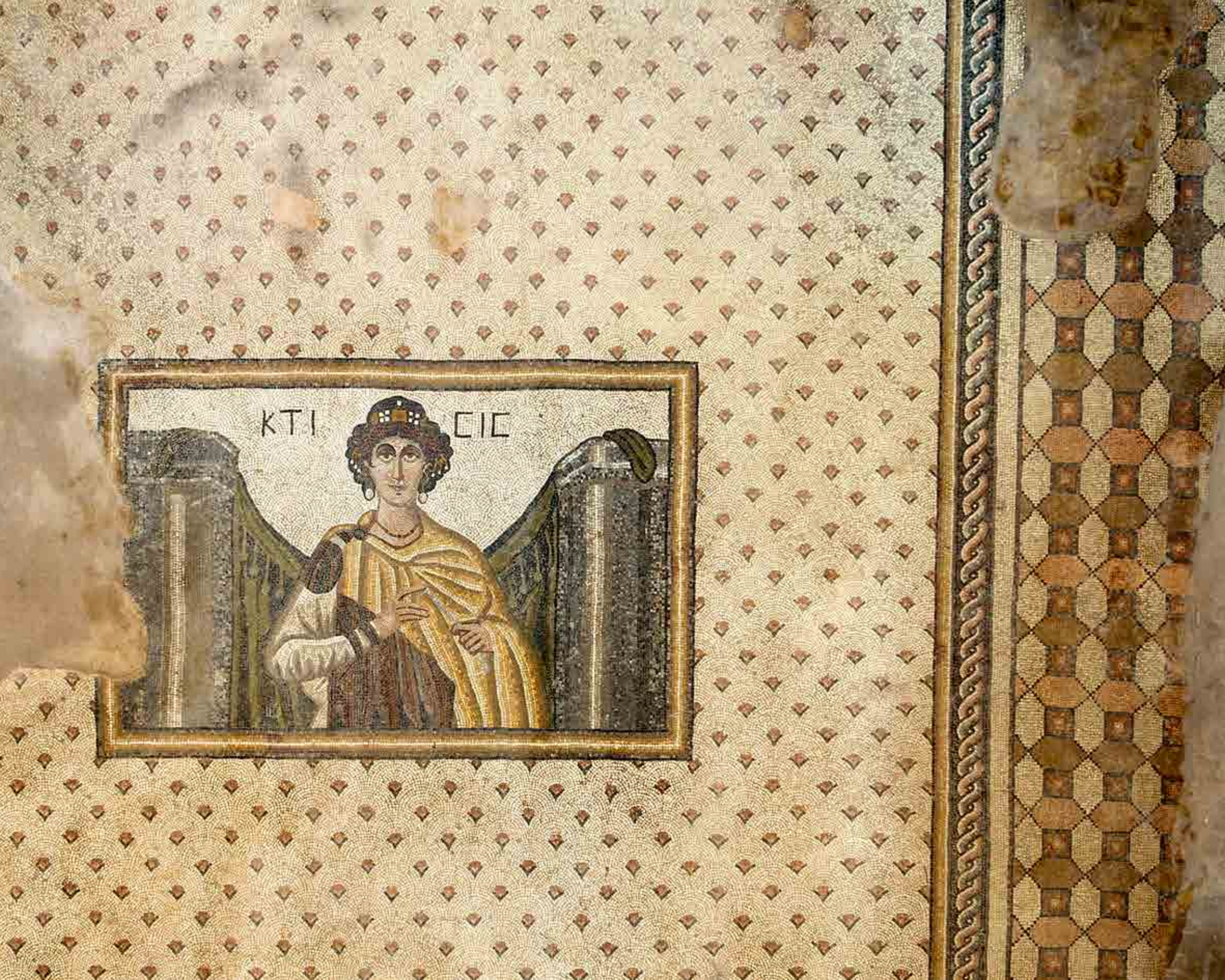
KTI CIC

ΚΤΙ
ΣΙΣ

Ktisis figürü Roma döneminde sıklıkla seçilen mozaik tasvirlerinden biriydi.

Ktisis was a figure often portrayed in mosaics of the Roman period.

Ktisis, ortadan ikiye ayrılarak geride toplanmış kızıl lüleli saçları, inci ve altın süslü tacı, altın halkalı inci küpeleri, sarı yeşil kahverengi taşlardan yapılmış gerdanlığı, oval yüzü ve zarif boynu ile iki tarafındaki payeler arasında resmedilmiştir. Göğsü üzerinde tuttuğu gri renkli ölçü aleti Roma ayak ölçüsüne işaret eder. Ktisis'in gri *stolo* üzerine giydiği sağ omzu üstünde broşla tutturulmuş sarı pelerini (*paludamentum)* kıvrım kıvrım olup alt gövdesine doğru uzanır. Hafif aralık dudaklarıyla konuşur gibi görünen Ktisis'in bizlere söylemek istediği bir şeyler vardı kuşkusuz.

Ktisis's reddish hair is parted in the centre with ringlets gathered above her neck. Pictured between two columns, she has an oval-shaped face and an elegant neck, and wears a gold and pearl crown; gold pearl hoop earrings; and a necklace of yellow, green and brown stones. The grey measuring tool she holds across her chest measured one Roman foot. Ktisis's yellow cape (*paludamentum*), worn over a grey *stolo,* is pinned with a broach on her right shoulder, its folds falling towards her lower body. Her lips are slightly parted as if in speech – no doubt she would have many fascinating things to tell us if she could.

Haleplibahçe'nin Kayıp Hazinesi

Ana salondayız; bu hikâyede ana sahnenin yaşandığı yerde. Bugün Haleplibahçe Mozaik Müzesi'nde göremediğimiz, büyük kısmı tahrip olmuş ana salon için seçilmiş konunun ne olduğunu bilmiyoruz. Ancak öngörüler antik dönemde çokça işlenmiş bir konu olarak "Herakles'in 12 İşi" olabileceği noktasında birleşiyor.

Bir bodur palmiye ağacının hemen yanı başında betimlenmiş figür, kayıtlara "Avlanan Soylu Mozaiği" olarak geçmiştir. Av sahnesi burada da devam ediyor anlaşılan. Bugün yürüyüş platformunun hemen altında kalan "Argos ve Opora" tasviri farklı bölümlerden oluşan büyük yer döşemesinin giriş kısmında yer alır. Hasat mevsiminde Eylül ayını simgeleyen Opora'nın kucağı toplanmış çeşitli meyvelerle doludur. Bilezikli ve pazıbentli kolundaki detaylar biraz dikkatli bakılırsa bugün de halen görülebilir. Argos ise tarlaların ve şarap tanrısı Dionysos'un bir başka ismiydi. Kadim kitaplarda toprağı işleme ve buğday ekme sanatını Yunanistan'a getiren kişiydi. Bir arabada seyahat ederken canlandırılmış Argos ve Opora mekândaki kırsal alan ve doğa efektini arttırmaya devam ederler. Bu etkiyi bordürlerde işlenmiş olan kuşlar, ağaçlar ve çiçekler daha da vurgular. Leylek, lotus çiçeği, ördek, çam ve meyve ağaçları bu hatta ardı sıra gözlerimizin önüne serilir.

The Missing Treasure of Haleplibahçe

We are in the main hall, site of the main scene of this story. We cannot see the theme chosen for the main hall in the Haleplibahçe Mozaic Museum today, and do not even know what it was due to the extensive damage in this area. However, the consensus is that it could have been the "12 Labours of Hercules", a very common theme in antiquity.

The figure depicted next to a dwarf palm tree is known as the "Hunting Noble Mosaic". The hunting scene is evidently continued in this area. This large floor piece is composed of different sections, such as the portrayal of "Argos and Opora" that today lies in the entrance area just below the walkway. Opora symbolizes the harvest month of September and her lap is filled with various fruits. The details of her arms with their bracelets and armlets can still be seen today on close examination. Argos was another name for Dionysos, the god of wine and fields. He is mentioned in ancient sources as the one who brought the arts of tilling the soil and planting wheat to Greece. Argos and Opora are shown traveling in a chariot, and enhance the feeling of nature and the countryside in the room. This effect is further heightened by the birds, trees and flowers incorporated into the borders, along which storks, lotus flowers, ducks, pine and fruit trees are pleasingly arrayed.

Herakles, mitolojinin başrol oyuncularından biridir. Neredeyse hiçbir hikâye yoktur ki, dönüp dolaşıp ona bağlanmasın. Amazonlar'ın resmedildiği bu alanda da hikâyenin Herakles ile bağlantı kurması işten bile değildir. Çünkü. Herakles'e Eurystheus tarafından verilen dokuzuncu görev, Amazon kraliçesi Hippolyte'nin kemerini getirmesiydi. Amazonlar bilinen dünyanın en uç noktası olarak işaret edilen Karadeniz'de yaşayan savaşçı kadın topluluğuydu. Gerçekten yaşayıp yaşamadıkları uzun tartışmaların konusu oldu. Ancak yüzyıllarca sanatçılara verdikleri ilham ile kaselerden tabaklara, kalkan şeritlerinden vazolara pek çok kullanım eşyasında ve heybetli yapılarda tarihe bariz bir not düşmeyi başarmış oldular. Haleplibahçe'de leopar avlarken resmedilmiş olan Hippolyte için Herakles, Amazon topraklarına gelmiş ve onu öldürmüş veya bazı kaynaklara göre öldürmemiş ancak kemeri almayı başarmıştır. Herakles'in aslanla mücadelesinden sonra antik dönem sanatında ve bugün bir tarih yazımına olanak sağlayan Yunan vazolarında en sık işlenen konulardan biriydi. Bu resimlerde İskit kıyafetli okçular ya da Persler gibi giydirilen Amazonlar, mızrak, yay ve çoğunlukla çifte baltalarıyla birlikte betimlenmişlerdi. Haleplibahçe Mozaiklerinde olduğu gibi.

Hercules is one of mythology's central characters. There is hardly a story that doesn't turn out to be connected with him. In this area portraying the Amazons, it would be a simple matter to tie in the story of Hercules, because the ninth task given to Hercules by Eurystheus was to bring him the belt of the Amazon queen Hippolyte. The Amazons were a race of women warriors who lived at the far end of the known world, with the Black Sea region first ascribed as their habitat. Whether or not such a tribe actually existed, has been the subject of much discussion. However, through the inspiration they have given to artists over the centuries, they have left their mark on many items from bowls to plates, shield emblems to vases, and on imposing buildings, thereby adding a definite footnote to history. Hercules came to the land of the Amazons and killed Hippolyte, who is depicted hunting a leopard in the scene at Haleplibahçe. According to some sources, he managed to take Hippolyte's girdle but did not kill her. Following Hercules' fight with the lion, this was one of the most commonly employed themes on Greek vases, which have enabled a historiography today. Like the Amazons in the Haleplibahçe Mosaics, those on the vases are portrayed as archers in Scythian costume or dressed in the Persian style, and they carry spears, bows and double-bladed axes.

Ana salon olduğu düşünülen bölümde yer alan ve bugün tamamı harap olmuş olan mozaiğin bordüründe betimlenen Argos ve Opora tasviri.

Argos and Opora, depicted in the border of the now completely ruined mosaic found in what is thought to have been the main hall.

Haleplibahçe Mozaik Müzesi
konservasyon çalışmaları esnasında.

Haleplibahçe Mosaic Museum conservation work.